

Ünvan	Ad Soyad	Üniversite	Başlık	Özet
Prof. Dr.	A. Kadir Çüçen	Uludağ Üniversitesi	Dursun Çüçen'in Tartışma Mantığına Bir Giriş	Bu bildirin amacı, Dursun Çüçen'in Tartışma Mantığına bir giriş yapmaktır. Bu nedenle önce bu mantıkta geçen deyimler tanımlanacak ve kuralları verilecektir. Sonra da ilk Tartışma Mantığı tür olan, Sıkı Yapımsal Tartışma Mantığı tanıtılacaktır. Önce Sıkı Yapımsal Mantık deyim ve kuralları verilecek ve birkaç örnekle nasıl denetleme yapıldığı gösterilecektir.
Prof. Dr.	Ahmet Kayacık	Erciyes Üniversitesi	Nicholas Rescher'in İslam/Arap Mantığına Katkıları Üzerine	1928 Almanya doğumlu olan Nicholas Rescher felsefenin birçok kolunda önemli eserler vermiştir. Bu alandaki çalışmalarını sebebiyle çeşitli ödüller almış ve eserleri üzerine çok sayıda da çalışmalar yapılmıştır. Felsefenin bir kolu sayılan mantık ve özellikle kendisinin "Arabic logic" diye ifade ettiği alanda ise, kendi yaşadığı dönemlerde çok az çalışmaların yapıldığı dikkatini çekmiş ve 1959 yılında burs alarak bu alanda çalışmalar yapmaya başlamıştır. Kendi ifadesiyle Arap tıbbı, matematiği, astronomisi vb. alanlarda çalışmalar yapılırken, mantık alanı neredeyse hiç çalışılmamış ve düşünce tarihinin bu alandaki katkısı ortaya çıkarılmamıştır. Bu alandaki boşluğu doldurmak üzere yola çıkan Rescher, çalışmalarını sonucunda makaleler hariç iki eser ortaya koymuştur. Bunlardan biri The Development of Arabic Logic (Pittsburgh, 1964) diğeri de Studies in the History of Arabic Logic (Pittsburgh, 1963)'dir. Bu çalışmada başta bu iki eser kapsamında olmak üzere bu alanla ilgili yazmış olduğu makaleleri de hesaba katarak Rescher'in Arap/İslam mantığına ya da genel olarak mantık tarihine katkıları ele alınacak ve değerlendirilecektir.
Prof. Dr.	Hakan Poyraz	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	Ahlak Dilinin Mantıksal İncelemesi	Etiği "ahlak dilinin mantıksal incelemesi" olarak gören R.M.Hare'in izinde ve eşliğinde, emir ifadelerinin mantıksal yapısı ile emirler aynı dil ailesi içindeki ahlak dilinin yapısı arasındaki ilişkiler ve benzerliklere değinmek istiyorum. Zira etik, ahlak soruları hakkında daha iyi düşünmemize yardımcı olma işidir ve bunu, içerisinde bu düşüncenin ifade edildiği mantıksal dil yapısı yoluyla açıklayarak yapar. Ahlak dilinin incelenmesi, ahlak sorunlarına mantıksal düşünüş temelinde bir yol verebilir: (1) ahlak yargıları kural koyucudur. (2) evrenselleştirilebilir olma özelliği ile emirler ve ahlaki olmayan diğer kural koyucu dil biçimlerinden ve yargılarından ayrılırlar (3) bu yargıların birbirinden türetilmesinde mantıksal/akılsal bir yol vardır. Ahlak felsefesinin biçimsel yönü olan bu mantıksal/dilsel uğraşı, ahlak düşüncemizin mantıksal temelini kurar ve ahlâk mantığından ahlaka geçmeye yardımcı olur.
Prof. Dr.	Hasan Bülent Gözkân	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	Frege ve Gödel	

Ünvan	Ad Soyad	Üniversite	Başlık	Özet
Prof. Dr.	Lokman Çilingir	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Normatif Yargıların Mantıksal Statüsü	<p>Bu tebliğde normlar mantığının temel kavramlarının ve ilkelerinin sembolik açılımını göstermeye çalışacağız. Bu amaçla eklemeler ve yüklemeler mantığının sembolleri kullanılacak ve sembolik işaretler yalnızca kısaltmalar olarak verilecek.</p> <p>Genelde deontik ve değersel diye iki gruba ayrılan normatif kavramların yalnızca deontik olanlarını araştıracağız ve bunları da emredilen, yasaklanan ve müsaade edilenler kategorisi dâhilinde inceleyeceğiz. Yasaklar ve müsaade edilenler emirler üzerinden tanımlanabildiğinden, “emir” kavramını temel deontik kavram olarak alacağız. Eylemler ve eylem tarzları üzerinden çözümleyeceğimiz emirlerin standart bir formunu oluşturmaya çalışacağız.</p> <p>Bir eylemi yasaklayan ya da yasaklamayan önermeler, emirleri ve yükümlülükleri dile getiren iddia önermeleridir. Ancak emir önermelerinden buyrukların (Imperativ) ayırıt edilmesi gerekir. Çünkü buyruklar ne doğru ne de yanlıştır, aksine bir şeyi emretmek, yasaklamak ya da müsaade etmek durumunda olan ifadelerdir. Bu bağlamda gerek mantık gerekse etik iddia/sav önermeleriyle ilgilidir. Nihayet koşullu-olmayan emirlerin yanında koşullu emirler de praksiste önemli bir işleve sahiptir. Daha doğrusu belli koşullar altında belli bir görevlendirmenin nasıl yapıldığı ortaya konularak, koşullu emir kavramının deontik mantıkta yeri ve önemi gösterilmek zorundadır.</p> <p>Anahtar sözcükler: Normatif mantık, deontik ilkeler, koşullu/koşulsuz emirler, iddia önermeleri.</p>
Prof. Dr.	Mustafa Bozbuğa	ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ NİSTANBUL BEYİN HASTANESİ, BEYİN VE SİNİR CERRAHİSİ BÖLÜMÜ	TIP ALANINDA EPISTEMİK MANTIK	<p>Epistemik mantık, dar anlamda “bilginin mantığı” olarak söylenebilir; geniş anlamda ise, bilgi ile birlikte ikna olmanın/kanaatin, inancın, tahminin, olası durumların, ... mantığı olarak düşünülmalıdır (epistemik ve doksastik durumları kapsar). Epistemik mantığı, özel bir alan olarak tıbbi tanı ve uygulamalarda ele almak, tıbbi bilginin (ve doksastik durumların) analizi bakımından son derece önemli ve yönlendirici olacaktır diye düşünülebilir. Çünkü, tıbbi tanı ve tıbbi uygulamalar (belki de pek çok şey gibi) her zaman sadece bilgi üzerine inşa edilememektedir ya da bilgi ile ikna olma/kanaat, inanç, tahmin, olası durumlar, ... birbirlerine geçmektedir/ayırıt edilememektedir ya da yerine göre her biri işlevsel olabilmektedir. Şöyle ki, hastanın herhangi bir anda görülmesinden sonra, hem tanıda hem de tedavide, dinamik bir süreç olarak zaman içinde klinik veriler değişebilmekte (beklenenden farklı seyredebilmekte, bazı veriler kaybolurken bazıları eklenmekte, ... vb.) ve tanı ve tedavide/uygulamada, -ve bunun yanında teorik olarak kavramlarda- değişiklikler yapmayı gerektirmektedir.</p> <p>Tıbbi tanı ve uygulamalarda epistemik ve doksastik durumların analizinin - ayrımlarının yapılması - tanımlanmaları ve aralarındaki ilişkilerin irdelenmesinin mantığı, bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır.</p>
Prof. Dr.	Şafak Ural	Mantık Derneği	Kısa mantık ve epistemoloji tarihi	<p>Mantık tarihine mantık eklemelerinin (“ve” ile “ise”) içerdiği ontolojik kabuller üzerinden bakılmaya ve bu kabullerin bizi götürdüğü epistemolojik arka plan ortaya konulmaya çalışılacaktır</p>
Prof. Dr.	Zekiye Kutlusoy	Maltepe Üniversitesi	Mantığın Ödevsel Önermeleri Üzerine	<p>“Ödev/yükümlülük”, “izin” ve “yasak” gibi ahlak felsefesinin temel kavramlarına ilişkin olan felsefi mantık dizgeleri, kendilerine özgü olarak geliştirdikleri yöneticileri/işlemcileri (yani kendi özel/içerikli mantıksal değişmezlerini) ve de onlarla ilgili kuralları temel mantığa ekleyerek onu zenginleştirip genişleten özel mantık sistemleridir. Doğruluk fonksiyonu mantığının önerme eklemelerinden olmayıp, önermelerden yeni ödev önermeleri kurmaya yarayan önerme eklemi konumundaki ödevsel değişmezlerin karakterize ettiği bu dizgeler, etik alanındaki temel/ilkel terimlerin anlamlarını kesin bir biçimde aydınlatmak amacını güden içlemsel/içerikli mantıklar olarak 20. yüzyılın ilk yarısında ortaya çıkmaya başladılar. Pratik akıl yürütmenin mantıksal çerçevesini oluşturan bu formal sistemler bağlamında neyin yapılması gerektiğiyle ilgili olarak yürütülen soruşturmalardan ve ortaya çıkan sorunlara yönelik olarak geliştirilmeye çalışılan çözüm önerilerinin açıklığa kavuşturulmasının önemi büyüktür.</p>

Ünvan	Ad Soyad	Üniversite	Başlık	Özet
Doç. Dr.	Ahmet Ayhan Çitil	İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi	Sürey Varsayımı Neden Doğrudur ama İspatlanamamaktadır?	<p>Cantor sonsuz kümelerin büyüklüklerini (güçlerini) kümelerin birebir eşlenebilirlik kavramı üzerinden ele almış, doğal sayılar, oransal sayılar veya tek doğal sayılar gibi kümelerin elemanlarının birebir eşlenebilir olduklarını ve bu itibarla da eşsayılı olduklarını göstermiştir. Bu gruba giren sonsuz kümeler sayılabilir anlamda sonsuzdur. Cantor daha sonra gerçel sayılar kümesinin sayılabilir sonsuz kümelerle birebir eşlenebilmesinin mümkün olmadığını, bir bakıma gerçel sayıların büyüklüğünün (sonsuz sayısının) sayılabilir sonsuz kümelerin büyüklüğünden daha büyük olduğunu göstermiştir. Cantor'un bu kanıtlanması köşegen kanıtlanması olarak anılmaktadır.</p> <p>Cantor sonlu ötesi küme kuramını geliştirdiğinde ve sayılabilir ile sayılamaz sonsuz kümelerin sayılarını ayırt ettiğinde küme kavramı ile ilgili soruların tam olarak cevaplanabilmesinin belirli bir sorunun nihai olarak yanıtlanabilmesine bağlı olduğunu düşünmüştür. Bu soru sayılabilir sonsuz bir küme ile gerçel sayılar kümesinin sayılı arasında olan bir başka sonsuz kümenin bulunup bulunmadığı sorusudur. Cantor böyle bir küme bulunmadığını düşünmüş ve bu varsayımını ispatlamaya çalışmıştır. Literatürde Cantor'un bu varsayımı Sürey Varsayımı olarak anılmaktadır. Cantor kariyeri süresince bu soruyla uğraşsa da aradığı ispatı verememiştir. Söz konusu varsayımın ispatlanabilmesi için çok sayıda matematikçi çaba göstermiştir. 1940 tarihli çalışmasında Kurt Gödel seçim aksiyomunu içeren Zermelo-Fraenkel küme kuramında (ZFC) Sürey Varsayımı'nın değilinin ispatının verilemeyeceğini göstermiştir. Gödel bu ispatında inşa edilebilir kümelerden (İng. constructible sets) yararlanmıştır. 1963 yılında ise Paul J. Cohen seçim aksiyomunu içeren Von Neumann-Bernays-Gödel küme kuramında (NBG) SV'nin bir ispatının verilemeyeceğini ortaya koymuştur. Bu sonuç Zermelo-Fraenkel küme kuramında da geçerlidir, çünkü ZFC'nin dilinde yer alan her bir ifade, NBG'de ancak ve ancak ZFC'de ispatlanabilir ise ispatlanabilir. Bu tarihten itibaren SV'nin klasik küme kuramının sınırları içerisinde ne kendisinin ne de değillemesinin ispatlanabilir olduğu kabul edilmiştir. Cohen söz konusu ispatı verirken ZFC'nin aksiyomlarını sağlayan ancak SV'yi sağlamayan bir model inşa etmiş ve bu itibarla da SV'nin ZFC'nin aksiyomlarından bağımsız olduğunu göstermiştir.</p> <p>Bu sonuç Zermelo-Fraenkel küme kuramında da geçerlidir, çünkü ZFC'nin dilinde yer alan her bir ifade, NBG'de ancak ve ancak ZFC'de ispatlanabilir ise ispatlanabilir. Bu tarihten itibaren SV'nin klasik küme kuramının sınırları içerisinde ne kendisinin ne de değillemesinin ispatlanabilir olduğu kabul edilmiştir. Ancak ZFC veya NBG'nin yeni aksiyom ya da aksiyomlarla genişletilmesiyle ispatlanıp ispatlanamayacağı bilinmemektedir. Bir başka deyişle, soru halen açıktır.</p> <p>Söz konusu bu soru sadece sonsuzluk kavramımızın mahiyetinin anlaşılması bakımından değil insan aklının neyi bilip neyi bilemeyeceği (veya neyi ispatlayıp neyi ispatlayamayacağı) bakımından da büyük önem taşımaktadır. Küme kuramı bir bakıma terimler (veya kavramlar) ile kaplıları arasındaki bağıntının kesinlikle ifade edildiği ve insan düşüncesinin sınırlarının araştırıldığı bir mekân olarak alındığında Sürey Varsayımı'nın mevcut küme kuramının sınırları dâhilinde saptanamaz (İng. undecidable) oluşu felsefenin çıkış noktalarından birisi olan merak ve hayret duygularını tetiklemektedir.</p> <p>Bildiride ontolojik bir çıkış noktasından hareketle söz konusu varsayımın neden doğru olduğuna ve neden küme kuramının sınırları içerisinde ispat edilemediğine dair bir açıklama önerilmektedir.</p>

Ünvan	Ad Soyad	Üniversite	Başlık	Özet
Doç. Dr.	Erhan Pulat & Selim Çörekçi	Uludağ Üniversitesi & Hacettepe Üniversitesi	Analitik ve Hermeneutik Geleneklerde Akıl ve Dil: Mantığın (Grund) Evrenselliği Üzerine Frege ve Heidegger veya "Platonizm" ve Postmodern Nihilizmin Aşılmasının Logos'u -Metinsel Analizler ve Bir Bibliyografya Araştırması	<p>Biz, bu makalede, akıl, dil ve mantık sorunu üzerine analitik ve hermeneutik felsefi gelenekler arasında farklı bir diyalog ihtiyacının bulunduğunu vurgulamayı deneyeceğiz. Tezimizi daha açık bir tarzda ortaya koyabilmek için ilk olarak, Frege ve Heidegger arasında, mantığın evrenselliğinin savunulması bakımından, belki de hiç beklenilmedik bir uyuşmanın olduğunu öne süreceğiz. Daha sonra bu temelde, hem saf "Platonizme" ve hem de postmodern dekonstrüktif nihilizme ait mantıksal tutarsızlıklar ve subjektivistik önyargılar, radikal bir kritik bakış açısıyla saptanarak belirtilecektir. Böylelikle, hem Frege'nin kararlı matematiksel eğilimlerinin ve hem de Heidegger'in iddialı varoluşçu tezlerinin, daha derinlikli olarak ve karşılıklı içten bağımlı bir evrensellekle anlaşılması imkanının gerçeklik kazanmasını öne sürme yolunda biraz daha ileriye gitmeye doğru bir işaret sunmuş olacağımızı düşünüyoruz.</p> <p>Anahtar Kelimeler: Temel, Dil/Akıl, Frege, Heidegger, Mantık, Analitik Felsefe, Hermeneutik, Platonizm, Postmodernizm, Postyapısalcılık, Nietzsche, Derrida, Nihilizm</p>
Doç. Dr.	Ferhat Akdemir	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	HUME'UN FELSEFESİNDE GELENEKSEL TASARIM KANITININ MANTIKSAL AÇIDAN ANALİZİ	<p>Bir Tanrı'nın var olup olmadığı ve eğer varsa varlığının kanıtlarının ne olduğu ya da ne olabileceği felsefi teolojinin ve din felsefesinin en temel sorunlarından birisidir. Bu bağlamda, ilgili alanlarda bir düşünce zenginliğinden ve çeşitliliğinden rahatlıkla söz edilebilir. Bu bildirimizde biz, evrenin düzenli yapı ve işleyişinden hareketle geliştirilmiş olan tasarım kanıtının geleneksel versiyonunu ünlü İskoç filozof David Hume'un eleştirileri bağlamında ele alacak ve eleştirilerinin mantıksal bir analizini yapmayı deneyeceğiz. Çünkü Hume, söz konusu delili felsefe tarihinde en şiddetli eleştiren filozoflardan birisi olmaktan öte eleştirilerini büyük ölçüde mantıksal bir bağlama yerleştirmeye çalışan düşünürlerden birisidir. Bu açıdan söz konusu eleştiriler mantığa konu olmayı ve rasyonel bir analizi hak ediyor gibidir.</p>
Doç. Dr.	Nazlı İnönü	İstanbul Üniversitesi	Consequentia' kavramı bağlamında Orta Çağ Mantığı	<p>'Consequentia' kavramı üzerine çeşitli on dördüncü yüzyıl incelemelerinin temel öğretisi Abelard'ın Dialectica eserindeki öğretiden türemiştir. O bu eserde 'consequentia' sözcüğünü koşullu önerme anlamında kullanmıştır. Aziz Thomas Aquinas da yazdığı Summa Contra Gentiles eserinde bu sözcüğü aynı anlamda kullanır. Aynı kullanım Robert Kilwardby'nin eserinde de görülür. In Universam Logicam Questiones kitabının yazarı 'consequentia'yı formel ve maddi olmak üzere ikiye ayırır. Daha sonra formel 'consequentia'yı önbileşeni kategorik bir önerme olan ve önbileşeni hipotetik bir önerme olan olarak ikiye ayırır. Maddi 'consequentia'yı da basit bir şekilde iyi ve şimdilik iyi olmak üzere ikiye ayırıp inceler.</p>
Doç. Dr.	Özgüç Güven	İstanbul Üniversitesi	Karar Verilemezlik Problemi İnsanı Makine'dan Ayırmaya Yeter mi?	<p>1928 yılında düzenlenen matematik kongresinde Hilbert birinci-düzyen mantıktan bir ifadeyi girdi olarak alan ve geçerli olup olmadığına 'evet' ya da 'hayır olarak karar veren bir algoritma oluşturulup oluşturulamayacağını gündeme getirir. Bu tartışma onun 1900 yılında ortaya attığı matematikte çözüm bekleyen ünlü 23 sorudan ikincisiyle ilgilidir: "Matematik tam mıdır, tutarlı mıdır ve hakkında karar verilebilir mi? Bir başka deyişle biçimsel bir dizgede muğlak olmayan tanımlar yoluyla saptanan önermelerin doğrulukları kesin biçimde ortaya konabilir mi? Gödel tamamlanamazlık teoremleri yoluyla bu soruya olumsuz yanıt verir. Eş deyişle Gödel açısından tutarlı ve tam (aritmetik açısından tamlık eş deyişle tüm doğal sayıları ve çarpmayı içeren) biçimsel dizgelerde kanıtlanamaz ve doğru ifadeler bulunur. Turing de sorunu çözmek için hesaplanabilirlik ve algoritmayı biçimsel olarak tanımlayarak Gödel'le benzer sonuçlara ulaşır. Bu yaklaşım biçimsel bir dil üzerinde oluşturulan yapay zekaya taşıyan makineye uygulandığında şu durum ortaya çıkar. Bir makinenin ne yapacağı konusunda bir karar veremediği belli durumlar bulunur. Bildiride Turing makinaları ile durma ve karar verilemezlik problemleri bağlamında hesaplamanın sınırlılığı üzerinde durularak insan-yapay zeka bağıntısı tartışılacaktır.</p>

Ünvan	Ad Soyad	Üniversite	Başlık	Özet
Dr. Öğr. Üyesi	Ahmet Çevik	Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi	Tanımlanabilir kümeler	Bu bildiride Penelope Maddy'nin küme kuramsal realizmine karşı alternatif bir görüş teşkil eden tanımlanabilir kümeler ve tanımlanabilirlik savunulacaktır. Önce Gödel ve Quine'in matematiksel realizm görüşleri tartışıldıktan sonra Maddy'nin küme kuramsal realizmi anlatılacak, arkasından yine Maddy'nin tanımlanabilirliğinin reddi yönünde kullandığı "MAXIMIZE" ve "rastgele küme atama" gibi prensipler, bazı gerekçelere dayandırılarak eleştirilecektir.
Dr. Öğr. Üyesi	Ahmet Cüneyt Gültekin	Ankara Üniversitesi	Tanımlama Sorunu ve Aile Benzerliği Yaklaşımı	Wittgenstein tanımlama sorununa felsefi olarak ilginç ve önemli bir katkıda bulunmuştur. Genel olarak kavramların bir karakteristiği olarak aile benzerliği yaklaşımını sunar ve Felsefi Soruşturmalar bu yaklaşımın bir uygulaması olarak karşımıza çıkar. Sözcüklerin tanımlanması konusunda bir alternatif olarak sunulan aile benzerliği önerisi, birbirleriyle kesişen ve üst üste binen benzerlikler ve benzemezlikler üzerine kuruludur. Bu bağlamda kavramların doğasına ve tanımlama sorununa ilişkin belirli kuramların yol açtığı yanlışlıkların önüne geçmek için, özsel tanımlar yerine komplike aile ilişkileriyle betimlenen 'aile'ler olarak 'kavram'lardan söz edilir. Dolayısıyla aile benzerliği yaklaşımı, Platonik tanımlama geleneğinin karşısında yer almaktadır. Bu doğrultuda aile benzerliği düşüncesinin, farklı türden bir tanımlama türü olarak içerimleri ele alınacaktır.
Dr. Öğr. Üyesi	Aysun Gür	Adnan Menderes Üniversitesi	Totolojik Düşünmenin Fenomenolojik Açılımı Üzerine	Heidegger hayatının sonlarına doğru Zahringen seminerinde fenomenolojinin kökensel anlamının totolojik düşünme olduğunu söyler. Bu bildiride Wittgenstein'in totoloji ve çelişkiye dair düşünceleri bağlamında, fenomenolojik düşünmenin totolojik olup olmadığı soruşturulacaktır. Heidegger'de açıklık/Lichtung, Varlığın/yazgının/hakikatin/olagelmenin açık ile gizli bağında görünür olduğu yerdir. Bu haliyle çelişkilerin yeridir. Burada açığa çıkma/Anwesen tüm karşıtlıkları barındırmasına rağmen, totolojik olarak hiçbir ikiliği taşımaz. Öyleyse açığa çıkma, bir ve aynı olanın kendini açmasının sınırlarında devinir. Burada aynı, açıklığın alanıdır. Başka türlü söylenirse görünüşe ve böylece dile gelen de gelmeyen de hem açıklığa hem de birbirine aittir. Şimdi bu açıklıkta görünüşe gelenin söylenmesi bir iz sürme şeklinde gerçekleşir; çünkü görünüşe gelmeyenle birlikte düşünülür. Totolojik düşünme iz süren bir düşünmedir. Bu sebeple Heidegger'de sık sık totolojik ifadeler rastlanır. Wittgenstein özellikle Tractatus Logico-Philosophicus'ta totolojinin ve çelişkinin, im bağlamının sınır durumları olduğunu ve bu durumların çözülüşü gibi görüldüğünü söyler. Totoloji ve çelişki gerçekliğin tasarımları değildir; çünkü ortaya olanaklı olgu durumlarını koymazlar; ilki hepsine izin verirken ikincisi hiçbirine izin vermez. Totoloji ve çelişki bir şey söylemez, totoloji önermelerin özsüz orta noktasına çelişki ise önermelerin dış sınırına benzer. Bu haliyle totoloji ve çelişki, hiçbir şey söylemediklerini gösterirler. Bu ise tıpkı Heidegger'de açıklığın, gizli ile açık ilişkisinin görünüşe geldiği yer olması anlamında şimdi, gizli olanın gizli olduğunun da görünüşe geldiği yer olmasına benzer. Wittgenstein dile getirilemeyen var olduğunu, kendini gösterdiğini ve bu haliyle gizemli olduğunu söyler ve ekler, dile getirilemiyorsa susmalıdır. İşte Heidegger, fenomenolojik olarak, açıklığın dile gelme ile gelmemenin, söyleme ile susmanın mekânı ve imkânı olduğunu gösterir ve onların arasındaki izde yürür. Wittgenstein'a göre mantığın, dünyamızın öyle olup olmadığıyla işi yoktur. İşte fenomenolojinin de açığa çıkanların öyle olup olmadığıyla işi yoktur. Öyleyse, fenomenolojinin kökensel anlamının totolojik düşünme olduğu ileri sürülebilir görünmektedir.

Ünvan	Ad Soyad	Üniversite	Başlık	Özet
Dr. Öğr. Üyesi	Berk Utkan Atbakan	Bartın Üniversitesi	Nietzsche'nin Perspektifinden Mantığın Mantık Dışı Temelleri	<p>Nietzsche'nin genel olarak felsefe ile bilime, özel olarak ise metafiziğe yönelik eleştirileri, belli başlı bazı iddialara dayanmaktadır. Bu iddialar arasında en alışılmadık olanlardan ve sonuçları bakımından yıkıcı bir nitelik taşımakla birlikte çok verimli de olabileceklerden biri ise mantığa ilişkin iddiasıdır.</p> <p>Nietzsche, başta 'özdeşlik' ve 'çelişmezlik' olmak üzere, mantığın bazı ilke ve kurallarının aslen nesnel, evrensel, a priori, mutlak, nihaî, indirgenemez ve bu bağlamda dünyayı anlamlandırmaya yönelik sağlam ve güvenilir araçlar olmadıkları kanaatini taşır. Dahası, Nietzsche'ye göre, bunlar insanın çok temel bazı ihtiyaçlarını karşılamak üzere îcat ve îmâl etmek zorunda kaldığı öznel kurgulardır.</p> <p>Bu çalışma, Nietzsche'ye göre genel olarak mantığın ve özel olarak ise mantığın bazı ilke ve kurallarının hangi saiklerle ortaya çıkarıldıkları sorusuna bir cevap vermeyi amaçlamakta ve böylece mantığın Nietzsche'ye göre mantık dışı olan temel(ler)ine işaret edebilmeyi ummaktadır.</p>
Dr. Öğr. Üyesi	Burak Şaman	İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi	Tanrısal Öngörü ve Gelecekteki Olayların Olumsuzluğu	<p>Çalışmamızda Erken Ortaçağ'ın önemli filozof ve mantıkçısı Boethius'ta (ö. 524) Tanrısal öngörü (providentia) meselesini ve meselenin doğurduğu mantıksal sonuçları ele alacağız. Aristoteles'in mantık külliyatını iyi Yunanca bilgisiyle Latince'ye aktararak şerhler yazan Boethius, "talihsiz" olaylar sonucunda verilen idam kararını beklerken "Felsefenin Tesellisi" (Consolatio Philosophiae) adlı eserini kaleme almıştır. "Talih"ın başına getirdikleriyle ilişkili olsa gerek, bu eserde Boethius temel olarak Tanrı'nın bilgisi ile insan eylemlerinin özgürlüğünün nasıl uzlaştırılabileceğini konu edinir. Tanrı'nın gerçekleşecek olaylar hakkındaki bilgisi gelecekteki olayların olumsal (contingent) olmasının önünde engel değil midir? Tanrı her şeyi ilahi olarak öngörmüşse, Tanrı'nın bilgisinde hata olamayacağı için gelecekteki olaylar da zorunlu (necessary) hale gelir. Tersini düşündüğümüzdeyse, olayların Tanrı'nın öngördüğünden farklı cereyan edebilmesi Tanrı'nın kesin bilgisini zanna indirgemez mi? Boethius'un bu sorulara ilişkin çözüm denemesi, farklı bilme biçimleri üzerinden bilinenin değil bilenin bilgisinin zorunluluğunu ortaya atmak ve Tanrı'yı zamanın dışına çıkarmak şeklinde yorumlanmıştır.</p> <p>Boethius'ta ele alacağımız Tanrısal öngörü sorununun çıkış noktası, elbette Aristoteles'in Yorum Üzerine'de (Peri Hermeneias, IX) dile getirdiği "deniz savaşları" ile ilişkilidir. Bu bağlamda çalışmamızda, gelecekteki olumsuzlara (future contingents) ilişkin Aristoteles'in sorunu nasıl ortaya koyduğunu ele aldıktan sonra, sorunun Tanrısal öngörü olarak Boethius'ta aldığı biçimi ve Boethius'un çözüm denemesindeki argüman yapısını mantık açısından inceleyeceğiz. Son olarak meselenin zaman mantığı bakımından nasıl yorumlanabileceğini tartışacağız.</p>
Dr. Öğr. Üyesi	Coşkun Baba	Bartın Üniversitesi	Retorikte Pathosun Yeri	<p>Retorik, klasik mantık biliminin ele aldığı sanatlardan birisidir. Klasik mantığın kurucusu Aristoteles, retorik belli bir durumda var olan inandırma yollarını kullanma yetisi olarak tanımlamaktadır. Buna göre muhatabı ikna eden veya etmeye çalışan önermeler, çıkarımlar, argümanlar veya göstergeler (söz-yazı/sözlü-yazılı metin, resim, reklam, mimik, vb.) aslında retoriktir.</p> <p>Retorik'in asıl amacı, muhatabı ikna etmektir. Dolayısıyla çeşitli türdeki akıl yürütmelerden oluşan retorik, muhatabın karar vermesinde etkili bir sanat olarak tatbik edilir. Bu çalışmada hem gündelik hayatta hem de dini, felsefi ve bilimsel her alanda kullanılan retorik'in ve iknanın tanımı, retorikte iknanın olabilmesi için hangi kanıtlama/ikna etme/inandırma yollarının kullanılması gerektiği üzerinde durulacaktır. Esas itibarıyla Aristoteles'in ifade ettiği ikna etme yollarından pathosun tanımı, kullanımı ve kanıt değeri incelenecektir.</p>

Ünvan	Ad Soyad	Üniversite	Başlık	Özet
Dr. Öğr. Üyesi	Gamze Keskin	Kırklareli Üniversitesi	Baumgarten'da Mantığın Kız Kardeşi Olarak Estetik	Alexander Gottlieb Baumgarten, felsefe tarihinde modern felsefi estetiğin kurucusu olarak kabul edilmektedir. Baumgarten'ın estetiği ele alış tarzına yakından odaklandığımızda ise aslında onun 'estetik'ten anladığı şeyin duyuşsal bilgi ile ilişkilendirildiğini görürüz. Bu bağlamda rasyonalist geleneğin içerisinde Baumgarten, duyuşsal bilginin içgüdü ya da bilginin alt türü olarak kabul edilmesini problem edinir. Ona göre bilinen şeyler üst bilme yetileri tarafından mantık nesnesi olarak bilinirler; duyulan şeyler ise alt bilme yetileri tarafından duyuşsal bilimin ya da estetiğin nesnesi olarak bilinirler. Baumgarten'in bakış açısı bilme yetileri ve bilme tarzları bakımından bizi bir düälite ile yüzleştirir: mantık ve estetik. Bu çalışmada Baumgarten'in felsefesinde estetik ile mantığın nasıl konumlandırıldığı açık kılınmaya çalışılacaktır.
Dr. Öğr. Üyesi	Hacı Kaya	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Kaya Kanıtı: "Tanrı Vardır" Önermesine İlişkin Yeni Bir Mantıksal Felsefi Açılım	Eğer ontolojik, kozmolojik, dini tecrübe ve ahlâk kanıtları geçerli kanıtlarsa veya en azından bizi ikna edecek düzeyde kanıtlarsa «Tanrı vardır»; yok eğer geçerli kanıtlar değilse yani bunlar Tanrı'nın varlığını kanıtlamıyorsa veya bunların bizim için ikna edici kanıtlar olmadıklarını düşünüyorsa, yine de «Tanrı vardır» dediğimiz ve buna inandığımızda hâlâ aklın sınırları içindeyizdir. Dolayısıyla her iki durumda da «Tanrı vardır» önermesi aklın sınırları içindedir. Birinci durumda önerme akli ve kanıtlanmıştır, ikinci durumda kanıtlanmamış ve fakat akıl dışı değildir.
Dr. Öğr. Üyesi	Seda Özsoy	Gümüşhane Üniversitesi	FEYERABEND ÇIKMAZI: HANGİ "AKLA VEDA", NASIL BİR "YÖNTEME KARŞI"?	Dünyayı anlama ve anlamlandırma biçimlerinden olan bilimin ve bilimin mantığının, tarihsel süreç içinde nasıl bir değişim gösterdiği önemli bir tartışma alanı olmuştur. Sayısız fikir ve teknolojik başarıyla akılcılık ve nesnellik temelinde ilerletildiği savlanan bilim, belirli metodolojik reçetelerle yapılandırılmış, katı kuralların ve hatta dogmatizmin içine hapsedilmiştir. Oysaki tüm bunların aksine bütünsel bir bakış açısıyla insanları, doğa ve toplumun müstakil mimarları yerine ayrılmaz parçaları olarak gören bir tavra, bir dine, bir felsefeye ya da adına her ne denecekse böylesi bir eyleyici odağa ihtiyacımız olduğu gözden kaçmamalıdır. Bu bağlamda "bizim yerimize anlayan bir kitap, bizim yerimize vicdan taşıyan bir papaz, ne yiyeceğime karar veren bir hekim" gibi 'akılcı olma'nın çeşitli temsillerini bir kenara bırakarak insan hayatı üzerinde tahakküm kuran bir 'akla veda' etmenin zamanı gelmiştir. Diğer yandan akli olana bu tür bir yönelim, bilimsel faaliyetler için değişmez ve mutlak olarak bağlayıcı ilkeler barındıran bir yöntem gerektiği düşüncesini de beraberinde getirir. Ancak özü itibarıyla anarşist bir teşebbüs şeklinde kabul edilmesi mümkün olan bilim, yasa ve düzen öngören almasıklarından daha insanî ve ilerlemeyi teşvik edici olduğuna göre metodolojik kısıtlamaları ortadan kaldırmak bir zorunluluktur. Böylece "Ne olsa gider!" ilkesi, kestirmeci bakış açısıyla bir 'bilim düşmanlığı' olarak değil, diğer düşünme biçimlerinin bilimsel olmadıkları gerekçesiyle toptan mahkûm edilmelerine ve mantıkçılarla bilgi kuramcılarının savunduğu bilim imgesine yönelik bir karşı çıkış şeklinde okunmalıdır. Bu çalışmada, Feyerabend tarafından özgün bir yaklaşım tarzıyla ele alınan bilim mantığının nasıl bir içerime sahip olduğu irdelenecektir.

Ünvan	Ad Soyad	Üniversite	Başlık	Özet
Dr. Öğr. Üyesi	Svıtlana Nesterova	Artvin Çoruh Üniversitesi	Gilles Deleuze'de Anlam ve Gösterge	<p>Bu çalışmada, Gilles Deleuze'ün anlam ve gösterge kuramına yaptığı eleştiriler ve katkılar değerlendirilecektir. Anlam problemini yoğun olarak "Anlamın Mantığı" ("Loguque du Sens", Paris, 1969) isimli eserde ele alan Deleuze, anlama aşkınlık ve mutluluk gibi özellikler atfeden klasik (Platoncu-Hegelci) felsefe geleneğinden uzaklaşırken, aynı zamanda anlamı yapının sabit bir ürünü olduğunu iddia eden Yapısalcı anlayışın değerlendirmelerini eleştirmektedir. Anlamın, bir göstergeler sistemi olan dilin fenomeni olduğu varsayımına dayanan Deleuze, göstergenin yapısı ve fonksiyonları konusundaki geleneksel görüşleri gözden geçirmektedir. Ayrıca temsil kuramını eleştiren Deleuze, göstergenin nesnenin temsili olmadığını ve nesnenin varlığına işaret etmediğini, aksine onun yokluğunu gösterdiğini belirtmektedir. Ona göre, göstergede nesnenin sadece bir izi vardır. Bu nedenle dil, betimlemeye çalıştığı gerçekliğe göre daima yüzeysel kalmaktadır.</p> <p>Gösterge, gösterilen (kavram, düşünülen) ile gösterenin (işaret, ad) etkileşiminde işlevini yerine getirmektedir. Ancak Deleuze'e göre, anlam gösterilene indirgenemez. Anlam, hem gösteren hem de gösterilene eşit derecede ait olan, akıcı, hareketli ve değişen bir şeydir. Anlam, dilin bütünsel açılımı olan iletişim sürecinde, belirli bir cümle bağlamından ortaya çıkar. Deleuze'e göre, anlam, dilin cümle içindeki diğer işlevleriyle (denotation, manifestation, signification) birlikte gerçekleşen bir "olay"dır. Anlam, dilin işleyişi esnasında oluştuğu için fiil ile ifade edilir; öze veya Varlık'a değil, varoluş tarzına işaret etmektedir. Deleuze, cümle yapısında iki işlem dizisi tespit eder. İlki, isim ve sıfatlarla ifade edilen adlandırma dizisi; ikincisi, fiillerle işleyen ifade dizisidir. Bu iki dizi, birbiriyle örtüşmemektedir. Rastgele işleyen bu dizilerin etkileşiminin sonucu, anlamı belirleyen teklikler (singularity) meydana gelmektedir. Buna benzer bir şekilde her kelime (gösterge), "gösteren dizisi" ile "gösterilen dizisi" olmak üzere birbiriyle örtüşmeyen iki farklı boyutun etkileşimiyle işler. Gösteren dizisi "fazlalık" arz eder, çünkü dil her zaman mevcut bilgi seviyesinden daha büyük bir hacme sahiptir. Bu nedenle, söz konusu diziler arasında kaymalar gerçekleşir ve yeni tekil durumlar (singularity) oluşur. Deleuze'e göre, herhangi bir merkezi olmayan, rastlantısal ve düzensiz olan yapı, anlamı belirleyemez. Tersine, yapı anlamın belirlenmesiyle inşa edilir ve böylelikle tutarlık kazanır. Dolayısıyla, anlam, neden-sonuç ilişkisinin değil, bir oyunun ürünü olarak ortaya çıkar.</p> <p>Anahtar kelimeler: anlam, gösterge, teklik (singularity), işlev dizisi.</p>
Dr. Öğr. Üyesi	Turgut Akyüz	ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ	Fahreddîn er-Râzî'ye Göre Kipler	<p>Bildirimizde İslam Düşünce tarihinde Fârâbî ve İbn Sînâ'dan sonra üçüncü Mantık Okulu olarak kabul edilen Fahreddîn er-Râzî ve öğrencilerinin, kipli önermelerin (müveccehât-modalite) sayısı ve elde edilişi ile alakalı çalışmaları ele alınacaktır.</p> <p>Fahreddîn er-Râzî, İbn Sînâ tarafından "el-İşârât ve't-tenbîhât"ta özetlenen kipler konusunu geliştirmiş, kipleri kıyas bahsine de uygulamış ve bu konuda Nasıruddîn et-Tûsî'ye öncülük etmiştir. Sonraki dönemde Cürcânî ve Gelenbevî gibi isimler de konuyu ele almış iseler de maalesef kipler konusu, daha sonraları, İslam dünyasında Râzî ve Tûsî'de olduğu gibi geniş ölçüde ele alınmamıştır.</p> <p>Konunun ele alınmasında Fârâbî ve İbn Sînâ'nın eserlerine de yer yer başvurulacak ve konu hakkında modern çalışmalardan da istifade edilecektir.</p> <p>Anahtar Kelimeler: Kipler, Kipli Önermeler, Kipli Kıyaslar, Modalite, Müveccehât, Râzî Okulu.</p>

Ünvan	Ad Soyad	Üniversite	Başlık	Özet
Dr. Öğr. Üyesi	Ümit Öztürk	Gümüşhane Üniversitesi	MANTIKÇI EMPIRİZM KUHN’U BİTİRDİ Mİ?	<p>Teorik fizik çalışırken bilim tarihine eğilen, bu alandaki araştırmaları neticesinde abidevi Bilimsel Devrimlerin Yapısı adlı eseriyle bilim felsefesinin olmazsa olmaz isimlerinden biri hâline gelen Thomas Kuhn’un fikrî devinimi, genelde gözlerden kaçan ancak bilim felsefesi tartışmalarının tarihî cihetiyle ilgili son derece dikkat çekici açılımlara sahip olabilecek bir özelliktedir. 1962 tarihli mezkûr eserde sarfettiği, herhangi bir disiplindeki “yenilik” veya “devrim”in genelde o disiplinin başlangıç şartları tarafından öğrenme vasıfları köreltilmemiş şahıslarca gerçekleştirildiği yönündeki vurucu savı kendisine uygulandığında, Kuhn’un muazzam bir yelpazede çalışabilmesini ve özgün bir anlayış geliştirebilmesini anlamak pek güç görünmemektedir. Bununla birlikte, bilim felsefesi bağlamında çalışmalarına hızlıca bakıldığında, üzerinden henüz on sene geçmeden Bilimsel Devrimlerin Yapısı’na 1969’da bir “Sonsöz” ekleyen Kuhn, “paradigma,” “bilimsel devrim” ve “mukayese edilemezlik” kavramlarını tekraren tanımlamaya yönelmiş; 1970’ler boyunca yazdığı makalelerde sözü edilen kavram örgüsünden doğan problemleri, 1962 tarihli anlayışı merkezde olacak şekilde rafine etmeye çalışmıştır. Ancak yine bir on sene geçmeden, 1980’ler itibarıyla de Kuhn’un çalışmaları, düşüncelerinin esasından vazgeçmediğini savunsa da dil çözümlemesinin belirgince baskın olduğu bir evreye girmiştir. Bu dönemde, “paradigma”nın orijinal, ilk ve esas anlamı olan “motif (exemplar)” kavramı neredeyse kaybolmuş; “paradigma”nın türetilmiş, ikincil anlamı, yani 1962’nin “kurallar”ı veya 1969’un “disipliner matrisi”i, bilimsel etkinliğin kurucu dilsel çatısının belirleyicileri olarak irdelenen “sınıflandırma (taxonomy)” ile “söz dağarcığı (lexicon)” mefhumlarının analizi içerisinde ele alınmaya başlamıştır.</p> <p>İyi bilindiği üzere, 80 sonrasındaki bilim felsefesi tartışmalarının bir yönü, pozitivist ve post-pozitivist anlayışların birbirinden tamamen kopuk fikriyatlara dayanmadığı, hatta birbirini tamamlayabilecek nitelikte unsurlardan oluştuğu fikrine dönüktür. Son derece ufuk açıcı olan bu tür araştırmaların doruk noktalarından biri, Kuhn ve mantıkçı pozitivistler/empiristler arasındaki fiili irtibatı (!) irdelleyen George A. Reisch’in “Did Kuhn Kill Logical Empiricism? (Kuhn Mantıkçı Empirizmi Bitirdi Mi?)” başlıklı makalesidir. Reisch ve benzer hatta ilerleyenlerin merkezî irdeme noktası, Kantçı bir arkaplana da yaslanarak, dilsel çatıları bilimsel etkinliğin kurucu veya ana bileşeni olarak görmeye ve bu görüş çerçevesinde pozitivist ve post-pozitivist bilim felsefelerini yakınlaştırmaya dönüktür.</p> <p>Bu çalışmanın amacı, kısmen Kuhn’un otobiyografik metinlerini kısmen de 80 sonrası irdemeleri ile 1962 tarihli çalışmasını hedefleri bakımından mercek altına alarak, Reisch’in sorusunun, Kuhn’un bilim felsefesi literatüründeki gelişimi ve felsefî bulmacalar ağında derinleşmesinin neticesiyle, Mantıkçı Empirizm Kuhn’u Bitirdi Mi? şeklinde sorulup sorulamayacağını açmaktadır. Zira net bir biçimde görülmektedir ki, Kuhn’un felsefenin belirli alanlarına yönelik ilgisi 80 sonrası dilsel dönüşümüyle yakından ilgiliyken, bilim felsefesinin ders kitapları bu dönüşümü ıskalamamıştır: bir farkla ki, Kuhn kronolojik olarak ileriye doğru değil, anakronik olarak geriye doğru okunmaktadır.</p>
Dr. Öğr. Üyesi	Vedat Kamer	İstanbul Üniversitesi	Bulut Bilişim, Büyük Veri ve Yapay Zekâ İlişkisi	
Dr. Öğr. Üyesi	Murat Kelikli	Bartın Üniversitesi	ARİSTOTELES’TE TÜM VE TÜMÜN BİLGİSİ	<p>Aristoteles tarafından ortaya konulan tümdengelişin işlevini gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan tümevarış yöntemi ile ikili bir ilişki gösterdiğini ve Aristoteles’in sisteminin bu iki yöntem arasında bir döngü gerçekleştirdiğini görmeyi amaçlıyoruz. Bu hususta Aristoteles’in varmak istediği ‘tüm’ün ne olduğu açıklanmaya çalışılacak, akabinde bu tümün bilgisinin nasıl elde edileceği Aristoteles’in görüşleri çerçevesinde değerlendirilecektir.</p>

Ünvan	Ad Soyad	Üniversite	Başlık	Özet
Dr. Öğr. Üyesi	Muhammet Nasih Ece	Van Yüzüncü yıl Üniversitesi	ARISTOTELES'İN ÜÇ TERİM-İKİ ÖNCÜLLÜ KİYAS ANLAYIŞI VE İBN RÜŞD'ÜN ŞARTLI ÖNERME VE KİYAS YAKLAŞIMININ ŞEKİLLENMESİNDE ETKİSİ	Aristoteles'in tam olarak düşündüğü kıyas yapısı, basit olarak nitelenen üç terim ve iki öncülünden meydana gelmektedir. Bu yapının terim ve öncül sayısı, bundan ne eksik ne de fazla olmalıdır. Bu nedenle şartlı kıyaslar, söz konusu ölçülere uymadığı gerekçesiyle Aristoteles tarafından tam kıyasın dışında tutulmuş ve inceleme konusu yapılmamıştır. Aristoteles ile İbn Rüşd arasında geçen uzun zaman aralığında söz konusu sistemin aksine şartlı önerme ve kıyaslar önemsenmiş ve ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. İbn Rüşd ise şartlı önerme ve kıyasların bilimsel değerinde görülmesine karşı Aristoteles'in yaklaşımını benimseyerek onları ikinci planda görmüştür. Endüslü filozof, Aristoteles'in şartlı yapıları ele almamasının rasyonel bir gerekçesinin olduğu şeklindeki tezini temellendirmek için şartlı yapıların önemli bir kısmını basit yapılara dönüştürmekte, dolayısıyla bunların anlamsal olarak şartlı değil, basit olarak düşünülmesi gerektiğini ileri sürmektedir. Geri kalan bazı yapıları da dönüştürülemediği için gerçek şartlı yapılar olarak düşünür, ancak bunları bilimsel değerinde görmez. Bu çalışma, şartlı yapılar konusunda bazı görüşlere eleştirel yaklaşan İbn Rüşd'ün Aristoteles'i haklılandırmaya dönük düşüncelerini değerlendirmeye tabii tutmaktadır.
Dr.	Alişan Özdemir	Maltepe Üniversitesi	"İkili Kategoriler" in mantık ve diyalektikte yeri [1]	İkili kategoriler, felsefe konuşmalarında "aralarında diyalektik var" denerek çok kullanılmaktadır. Diyalektik mantık konulu kimi kitaplarda ikili kategorilere çok önem verilmektedir. Gerçekten çok önemli mi, bu kategorilerin iki ögesi arasındaki bağ düşünsel mi, gerçek mi gibi konular bildiriye irdelenecektir.
Dr.	Nazif Muhtaroglu	Bahçeşehir Üniversitesi	Olmayana Ergi'nin Hayatımızdaki Yeri	Bu tebliğ, olmayana erginin (kıyasu'l-hulf, reductio ad absurdum) sadece mantıkçı ve matematikçilerin ele aldığı, hayattan kopuk soyut bir akıl yürütme çeşidi olmadığını tam tersine insan hayatında deneyimlenen çok farklı bağlamlarda yaygın bir şekilde kullanıldığını göstermeye çalışacaktır. Bu akıl yürütme tarzının mantık ve matematikteki formel yapısı sunulduktan sonra, Nasreddin Hoca'nın "Kazan Doğurdu" fıkrasından sinema ve edebiyata, ondan felsefi ve dini metinlerdeki kullanımına ait farklı örnekler üzerinde durulacaktır. Birbirinden çok uzak gibi görünen bu bağlamların birbiriyle irtibatını görme imkanı içermesi açısından kritik düşünmenin önemli bir unsuru olan bu yöntemin disiplinler arası etkileşim ve diyalogu sağlama ve hızlandırma potansiyeline değinilecektir. Sezgisel mantık (intuitionistic logic) vs. tarafından olmayana ergi yöntemine getirilen eleştiriler de dikkate alınarak bağlam duyarlılığını nazara verecek şekilde bu yöntemin incelenmesi amaçlanmıştır.
Arş. Gör.	Alper Yavuz	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	Frege'nin Özel Ad Kuramının Neden Olduğu Sonsuz Gerileme Sorunu	Frege özel adların (ve diğer dilsel simgelerin) anlamları ve gönderimleri arasında ünlü ayrımını yaptığı makalede (Frege 1948), bu ayrımın önemi, gerekliliği ve sonuçları üzerine uzun değerlendirmeler yapar ancak özel adın anlamından tam olarak ne anlaşılması gerektiğinden yalnızca bir dipnotta kısaca söz eder. Burada örneğin "Aristoteles" özel adının anlamının Platon'un öğrencisi ve Büyük İskender'in öğretmeni ya da Stagira'da doğan Büyük İskender'in öğretmeni olabileceğini söyler. Burada dikkat çeken nokta örnekteki özel adın olası anlamları olarak gösterilen belirli betimlemelerin de özel ad içeriyor olması. Anlamın Frege için bileşimsel olduğu, bir başka deyişle parçalarının anlamlarından oluştuğu düşünülürse, örnekteki belirli betimlemelerin anlamlarının saptanabilmesi için içerdikleri özel adların da anlamları saptanıp betimleme içinde geçtikleri yere konmalıdır. Bu işlem hiçbir özel ad kalmayana kadar sürdürülmelidir. Ancak biraz düşünülünce bir özel adı tekil olarak betimleyecek ve içinde özel ad geçmeyecek bir betimleme bulmanın kolay olmadığı görülür. Örneğin yukarıdaki betimlemelerde geçen "Platon", "Büyük İskender", "Stagira" gibi özel adların anlamları olabilecek ancak özel ad içermeyen betimlemeler bulmak pek kolay görünmüyor. Ortaya bir sonsuz gerileme sorunu çıkmış gibi duruyor. Frege'nin anlam-gönderim ayrımını için ciddi sonuçları olabilecek bu sorunu Frege çözebilir mi? Bu yazıda/sunumda bu sorunun yanıtını arayacağım. Sorunu betimledikten sonra Frege'nin önündeki seçenekleri (örneğin bağlama duyarlı terimlerden (gösterme adları veya belirteçler) yararlanma veya bağlamı sınırlama gibi) değerlendireceğim.

Ünvan	Ad Soyad	Üniversite	Başlık	Özet
Arş. Gör.	Aslı Avcan	19 Mayıs Üniversitesi	Aristoteles'e göre çelişmezlik ilkesi mantıksal bir ilke midir ontolojik bir ilke midir ?	<p>Aristoteles Metafizik N' de kategorilerin var olanı olduğu kadar var olmayana da belirlediğini söyler; ona göre var olmayan da tıpkı var olan gibi pek çok şekilde "vardır/dile getirilir". Tartışmaya me on (var olmayan) meselesi dahil edildiğinde, meşhur "Kategoriler varlığın kategorileri midir yoksa dilin kategorileri midir?" sorusu daha karmaşık bir hal alır ve şuna dönüşür : çelişmezlik ilkesi mantıksal bir ilke midir ontolojik bir ilke midir ? Bu çalışmada Aristoteles'in Kategoriler eserinin 10. kitabının 13b1-35 arasında kalan bölümünde karşımıza çıkan dört farklı karşıtlık biçiminden, göreliler arası karşıtlık, sahipler ve yoksunlar arasındaki karşıtlık, zıtlar arası karşıtlık ve olumlular ve olumsuzlar arası karşıtlık, yola çıkarak, "Aristoteles'e göre ontolojiden bağımsız bir mantık bilimi olabilir mi; me on (var olmayan) dilde nasıl ifade edilir" sorusuna cevap vermeye çalışacağız.</p> <p>Çalışmanın ilk bölümünde, Aristoteles yorumcularının özellikle eserin isimlendirilmesiyle ilgili birbirinden farklı görüşlerinden hareketle, genel olarak Kategoriler'in Aristoteles külliyatındaki yeri ve önemine kısaca değineceğiz. İkinci bölümde ise, 10. kitapta karşımıza çıkan karşıtlık biçimlerini tek tek inceleyip, her birini diğerlerinden ayıran nitelikleri ortaya koymaya çalışacağız. Bu da bize Aristoteles felsefesinde olumsuz önermelerin karşılığının ne olduğu, yalnızca önermeler arasında değil var olanlar arasında da bir çelişkiden söz edilip edilemeyeceği konularında tartışma imkanı verecektir.</p> <p>Anahtar kelimeler: Aristoteles, kategoriler, mantık, çelişmezlik, ontoloji.</p>
Arş. Gör.	Ayşe Şavklıyıldız	Süleyman Demirel Üniversitesi	MANTIKSAL ZEMİNDE 'TANRI VARDIR.' ÖNERMESİNİN GERÇEKLİĞİNE DAİR	<p>Tanrı konusu, dinler içinde bir ön kabul ve aşkın varlık olmakla birlikte, felsefe tarihi için her dönemin problematik meselelerinden biridir. Bu durum, konunun temelde iki farklı bakış açısı bağlamında tartışılmasını gerektirmektedir. Bu bakış açılarından ilki, Tanrı'nın varlığını tartışmayan, onu doğrudan kabul eden, ancak karşıt görüşlere karşı apolojik bir tavırla bu zorunlu varlığı kanıtlama çabasındaki din yahut inanç odaklı delillendirmeleri ortaya çıkarmıştır. İkinci bakış açısına göre ise, Tanrı'nın varlığını yahut yokluğunu eşit zeminde tartışan anlayış merkezdedir. Bu anlayışta varlığın ispatı, var olduğunun kabul edilmesini, yokluğunun ispatı da, yokluğunun anlaşılmasını yahut bilinemezci bir tutumu sonuç olarak belirlemektedir. Bu bakış açısının ilkinden farkı, Tanrı için yokluğun da varlığı kadar mümkün olması ve buna salt insan aklı tarafından karar verilmesidir. Bir başka alternatif duruş da, Tanrı'nın varlığıyla ilgili konuşmanın, konuşanın sınırları doğrultusunda gerçekleşme zorunluluğu olması sebebiyle, belirsiz ve göreliliğe yönündedir. Ancak imanı bir alt yapıya sahip olsa dahi, Tanrı hakkında konuşulanın göreliliğinin, konuşmanın anlamlı yahut doğru olup olmadığını gerektirdiğini iddia etmek mantıksal açıdan kabul edilebilir değildir. Tüm bakış açıları aslında Tanrı'ya bakışın, bu anlamdaki dünya görüşünün ve konuyu değerlendirme noktasında merkeze alınan tutumun da anlaşılmasını kolaylaştırmaktadır. Çalışmamızın amacı, Tanrı'nın varlığını tartışan temel iki yaklaşımın tez ve antitezlerini, tarihteki Tanrı tartışmalarını ele alarak değerlendirmek ve bahsi geçen 'Tanrı vardır.' yahut 'Tanrı yoktur.' önermelerinin mantıksal zeminde konumunu belirlemektir.</p>
Arş. Gör.	Cenk Özdağ	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Anlama Ölçütü olarak Eleştirel Düşünme ve Mantık'ın kullanılması	<p>Eğitim programlarının hazırlanmasında, uygulanmasında ve program çıktılarının belirlenmesinde "anlama" terimiyle kastedilen bilişsel başarının sınırları yeterince net değildir. Herhangi bir metnin, bir önermenin veya bir bağının anlaşılma ölçütünü belirlemek bu belirsizliği gidermek için kilit önemdedir. Bu çalışmada, anlaşılma anlamsal birimin mantıksal sonuçlarını, gerekliliklerini ve olası çağrışımlarla arasındaki farkları saptayabilme becerisi, anlama ölçütü olarak sunulmaktadır.</p> <p>Anlamanın ölçütü olarak anlam biriminin, cümle ise doğruluk koşullarının, ad ise adın gönderim koşullarının saptanması alındığında, bir çıktı olarak anlamanın sınırları netleştirilebilecektir. Bu koşulların saptanabilmesi için mantık, özel olarak eleştirel düşünme, bilgisinin edindirilmesi bir önkoşuldur.</p>

Ünvan	Ad Soyad	Üniversite	Başlık	Özet
Arş. Gör.	Fatih Kök	İstanbul Üniversitesi	Eleyici Materyalizme 3 İtiraz	<p>Eleyici materyalizm aslında indirgemeci materyalizmin (özdeşlik kuramı) çoğu argümanını kabul eder. Hatta eleyici materyalizmi, özdeşlik kuramının farklı bir yorumu olarak da görmek mümkündür. Fakat eleyici materyalizme göre özdeşlik kuramının sorunu, zihinsel durumların fiziksel indirgemelerinin tamamen başarılı olamayabileceği ihtimali değil hali hazırda yerleşik psikolojik kavramların nörobilimsel kavramlarla eşlenebilirliğinin oldukça sorunlu olmasından dolayıdır. Açıkçası eleyici materyalizme göre böyle bir indirgeme mümkün değildir çünkü sağduyuya ve alışkanlıklarımıza dayalı psikolojik kavramsal çerçevemiz yanlış ve hatta tamamen yanıltıcıdır. Bu yüzden eleyici materyalizm için, kullandığımız sıradan kavramlar ile yeni nörobilimsel kavramlar arasında bir eşleşme beklenmemeli, eski kavramlar bir elemeye tabi tutulmalıdır.</p> <p>Fakat böyle bir yöntemin de sorunlu yanları gözükmemektedir. Çalışmamızın amacı, zihin felsefesinin önemli kuramlarından biri kabul edilen eleyici materyalizmi güçlü ve zayıf yanlarıyla irdelemek ve kurama karşı 3 farklı, sağlam eleştiriyi sunmaya çalışmak olacaktır. Kant felsefesi, Kant öncesi metafizik düşünümüne karşı bir eleştiri noktasını oluşturur ki Aydınlanma Döneminin bilimsel/kültürel dönüşümlerini de içeren yeni bir metafizik anlayışa varır. Kant bu yeni metafizik anlayışı üç kavramsal yeniden yapılanma ile temellendirir; sentetik a priori, transandantal, kanon. Bu bildiri, Kant felsefesindeki bu üç kavramın ortak noktasının felsefedeki bilginin kaynağı problemini bilginin koşulu problemi olarak sınırlayan metafizik düşünümdeki yeni yapılanmayı vurgulamayı hedefler. Böylece Kant'ın eski dünyada hâkim olan bilginin kaynağına ilişkin kabullere ilişkin eleştirisi ve bu eleştiri sonrası kurduğu bu üç kavramsal yapılanma ele alınır. Kant'ın eski metafizik düşünümüne karşı gerçekleştirdiği eleştiri noktası ve Kant'ın problemi ortaya koyma biçimindeki dönüşümü açıklamak bu bildirinin sınırlarını belirler.</p> <p>Bu kavramsal yapılanmaların ilki Descartes, Locke ve Hume gibi filozofların felsefi tartışmalarına konu olan doğuştan gelen ve empirik olan bilginin neliğine bakışın değişimine yol açan 'sentetik a priori'dir. Kant, Hume'un nedensellik ilkesine bakışının ve eleştirilerinin "kendisini dogmatik uykudan uyandırdığını" ifade ederek, Descartes ve Locke ile birlikte aşılmasını bilginin kaynağı sorusuna yeniden döner. Sentetik a priori kavramı ve sentetik a priori bilginin mümkünlüğü sorusu, bilginin kaynağı sorusunun bilginin koşulu sorusuna dönüşümünü sağlayan bir çıkış noktasıdır. Kant böylece bilginin edinilmesi sorununu bilginin edinilme koşullarıyla sınırlar.</p> <p>İkinci kavramsal yapılanma eski metafiziğin bilgisel/varlıksal zeminini oluşturan 'transandant' olanın yerine 'transandantal' olanın geçirilmesiyle belirlenir. Sentetik a priori bilginin mümkünlüğü, eski metafiziğin 'transandant' unsurlarının bilgisinin felsefi düzeyde feshinin yolunu açar. Bilginin kaynağı sorusunun bilginin koşulu olarak ele alınışı, bilgiye zemin sağlayacak 'transandantal' unsurların inşası ile sonuçlanır. 'Transandant' unsurların sağladığı eski metafiziğe dayanan bilgiler, bilgisi edinilebilecek olanlar alanından dışlanır. Böylece Kant için bilgi edinme, transandantal öğelerin ifşası ile mümkün ve sınırlıdır.</p> <p>Üçüncü kavramsal yapılanma, yine bilginin kaynağı sorusunu bilginin koşulu sorusuna döndüren bir bakışın sonucu olarak mantığın bir 'organon' olarak değil ancak 'kanon' olarak ele alınabileceği düşüncesiyle gelir. Mantık bilginin içeriği üzerine değil, onu edinmenin koşullarının biçimsel kuruluşu ile sınırlandırıldığında bir kanon olarak iş görür. 'Organon' olarak bilginin içeriğine dönük mantık yanılısına mantığı olarak adlandırılır. Mantığın 'kanon' olarak kuruluşunu belirlemek, Kant'ın I. Kritiği'ne yön verir.</p>
Arş. Gör.	H. İrem Eker	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Üç Kavramda Kant Düşüncesi: 'Transandantal', 'Sentetik A priori', 'Kanon'	

Ünvan	Ad Soyad	Üniversite	Başlık	Özet
Arş. Gör.	Hacer Ergin	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	İbn Sina'nın Burhân Teorisinde Bilimsel Sorular	<p>Kıyasın bir türü olarak değerlendirilen burhân, aynı zamanda ilimler sisteminin kanıtı dayanan temelleri ile ilişkilendirilebilir. Burhân kelimesinin karşılaştığı iki anlam vardır: Kıyasın uygulama alanı olan beş sanattan bir tanesi ve şüphe barındırmayan kesin bilgiyi bizim için ulaştırırl kılan kanıt. Burhân teorisinin epistemolojik yönünü, kesinlik (yakîn) meselesi oluşturmaktadır.</p> <p>Bir kıyas türü ve kanıtlama metodu olarak kullanılan burhânın İslam dünyasında, kendisine bir yer edinmesi, Aristoteles'in Organon adlı külliyyatının dördüncü eseri olan Analytica Posteriarâ (İkinci Analitikler/ Burhân)'nın X. yy'da Ebû Bişr Mattâ b. Yunus tarafından Arapça'ya çevrilmesi ile gerçekleşmiştir. Aristoteles, söz konusu eserinde kanıt teorisi üzerinde durmuştur. Ona göre kanıt, zorunlu öncüllerden oluşturulan bir kıyastır. Kanıtla ulaşılmak istenen ise kesin bilgidir. Aristoteles'in sisteminde kanıt olarak isimlendirilen teori, İslam dünyasında "burhân" ismi ile karşılanmıştır. Kindî ve Farabi dönemlerinde muhtasar haline getirilen bu eserin, Kitâbu'l-Burhân olarak anılmaya başlaması, Farabi dönemine tekabül etmektedir.</p> <p>İbn Sina, Şifâ külliyyatının beşinci kitabına İkinci Analitikler ismini vermiş ve bu eserde "burhân" meselesini incelemiştir. Burhânda hedeflenen, kesin bilgi ve doğrunun ne olduğunun bütün yönleri ile ortaya koyulmasıdır. İbn Sina, burhânı, kesinliğin (yakîn) elde edilmesi için kesin (yakînî) öncüllerden oluşturulmuş kıyasa verilen isim olarak tanımlamaktadır. Bir başka ifade ile burhân, oluşturulmuş kesin kıyastır (kıyâsun mu'telefün yakînîyyün).</p> <p>İbn Sina'nın burhân teorisinde bilimsel (ilmî) soruların, burhânın anlaşılmasında kişiye ciddi bir katkı sağladıkları yadsınamaz bir gerçektir. Bu soruların, kişinin öğrenme süreci ile ilgili en temel kuralı, sorular ve bu sorularla bilinenlerin eşitliğine dayanmaktadır. Bir nesne hakkındaki sorular, o nesnenin dilde ifade ettiği anlamını, illetlerinin tespitini ve kategorik özelliklerini belirlemeye yönelik içerikler taşıdıkları, açığa çıkmaktadır. Bu gerekçe ile bilimsel soruların, hazır bir veri olarak dilin önemine yaptıkları vurgu göz ardı edilmemelidir. İbn Sina'nın bilimsel soru olarak gördüğü dört temel soru vardır. Bunlar, sırası ile "hel/mi", "ma/ne", "eyyü/hangisi" ve "lime/niçin" sorularıdır. Burhânî kıyasları elde etmemizi sağlayan bilimsel sorular, bizde tasavvur ve tasdik bilgilerinin oluşmasını sağladılar. Soru çeşitleri arasında, tasavvur ve tasdik bilgisini elde etme bakımından bir sınıflandırma yapmak mümkündür. "Mi" ve "niçin" soruları tasdik bilgisini talep ederken; "ne" ve "hangi" soruları, tasavvur bilgisini talep etmektedir. Tasdik talep edilen sorularda cevabın bir hüküm barındırdığı, tasavvur talep edenlerde ise cevabın had ve resmden müteşekkil olduğu gözden kaçırılmamalıdır.</p> <p>Bu tebliğde, İbn Sina'nın burhan teorisinde bilimsel soruların öneminin ortaya konulacaktır. Bu dört soru ile oluşturulan bilimsel kanıtlama teorisinin bilimlere tatbikinin nasıl olduğunun açıklanması hedeflenmektedir.</p>
Arş. Gör.	İbrahim Halil Çetres	Mardin Artuklu Üniversitesi	Mümkün Dünyalar Ontolojisi	

Ünvan	Ad Soyad	Üniversite	Başlık	Özet
Arş. Gör.	İlyas Altuner	İğdır Üniversitesi	Din-Felsefe İlişkilerinde Yöntem Tartışmaları: Beyân ve Burhân	Ele almaya çalıştığımız konunun temelinde, İslâm kültürünün düşünce yapısını şekillendiren beyânî ve burhânî epistemolojilere dayanan iki dünya görüşü bulunur. Buradaki temel noktanın beyân ile burhân arasındaki tartışmalarla ilgili olduğu görülür. Yöntem tartışmaları bir yandan dinsel bir yöntem olarak beyânın ve diğer yandan akıl ya da düşünce yöntemi olarak burhânın nasıl kullanıldığını açığa çıkarır. Din-felsefe ilişkisinin düzenlenmesi bilgi kuramının konusu olduğundan bir yönetime gereksinim duyulması zorunludur. Bu ilişkinin metodolojik boyutu, aynı zamanda mantıksal boyutuyla epistemolojik boyutunu da belirler. Çünkü geleneksel bilgi kuramında mantık yalnızca bir yöntem değil aynı zamanda bir epistemoloji olması bakımından, ontolojik ve metafizik söylemlerin nicelik ve niteliğini de belirler. Beyân ehli kullandığı dilin yani Arapça gramerin, özellikle nahiv kısmını, kendi özel mantığı haline getirmiş ve lafızlarla kategoriler yani nahivle mantık arasında bir ayrım gözetmeye önem vermemiştir. Oysa burhân ehlinin en büyük hassasiyetlerinden birisi olan mantıkla nahiv ve mana ile lafız arasındaki ayrım, aslında felsefeye dinin epistemolojik kaynaklarının ayırt edilmesinde büyük bir öneme sahiptir. Zira burhânın kullandığı akılla dinin kullandığı vahiy arasındaki ayrım gözetilmezse, burhânla beyânî birbirine karıştırma yanlışlığına düşülür. Her ne kadar mantıkla nahiv söz söyleme kanunlarını vermede birbirlerine benzeseler de, nahiv yalnızca bir toplumun konuştuğu dildeki sözlerin yasalarını koyarken, mantık evrensel dilin yani kavramları kullanmanın yasalarını koyar. Nahiv yalnızca dış konuşmanın yani lafzın yasalarını koymakla meşgulken, mantık hem iç konuşma yani zihin ve hem de dış konuşmanın kanunları üzerinde düşünerek bir üçüncü konuşmayı yani doğuştan gelen yetileri kullanmayı güçlendirir ve bu yüzden bu nutk adından türer.
Arş. Gör.	Mehmet Arslan	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Aritmetiksel Eşitlikler vs. Totolojiler Üzerine Traktaryan Bir Değerlendirme	Bu çalışmada, aritmetiksel eşitlikler ve totolojiler hakkında Wittgenstein'in Russell'in konuya dair yaklaşımından hareketle ne gibi öneriler getirdiği irdelenecektir. Bunun içinse, öncelikli olarak Wittgenstein'in sayı sistemleri, yerdeğiştirebilirlik, eşitliklerin dünyanın yapısını yansıtmaları, anlamsız-saçma-söylenemez kavramları hususlarındaki görüşleri ele alınacaktır. Son olarak aritmetiksel önerme yalnızca eşitlik bildiren bir önermedir şeklinde özetlenebilecek Traktaryan bakış açısının savunulamaz olduğunu çeşitli argümanlar yoluyla temellendirmeye çalışılacaktır.
Arş. Gör.	Saliha Keleş Türkyılmaz	Süleyman Demirel Üniversitesi	MANTIK VE FENOMENOLOJİ BAĞLAMINDA BİLİMDE METOT VE KESİNLİĞE DAİR	Modern dönemde öznenin hareketle nesnenin anlaşılmasına bir tepki olarak ortaya çıkan fenomenolojik bakış açısında iddia edilen varlığın özüne ulaşma, mantığı yöntem olarak kabul eden bilimsel bakış açılarının öz anlayışı ile kesinliği noktasında uyum arz etmekle birlikte, öze ulaşma yöntemi bakımından bilmenin türü ve işleyişi noktasında -kanıtlanamaması hariç-farklıdır. Mantıksal çıkarımda öz, değişmez gerçekliği temsil etmesiyle herşeyin kaynağı ve sebebi manasındadır. Fenomenolojik bakış açısında ise öz, bir kendini dışa vurma, bilinme halinin ifadesidir. Yani fenomenolojik bakış açısında da mantıksal çıkarımda olduğu gibi bir bilme ve bilimsel kesinliğin var olduğu söylenebilir. Ancak bu bilme ediminin kişisel deneyime indirgenen yönü eleştiriye açık kısmıdır. Çünkü fenomenolojik bakış açısında ele alınan nesne-özne birlikteliğinde, epistemik anlamda öznenin keşfetmesi değil nesnenin kendini açması söz konusudur. Bu manada, bilginin kendisi olarak kabul edilebilecek olan öz, nesneden hareketle akıl için ne ölçüde mümkündür ve epistemik süreçler olan sezgi, duyu ve algının bu yöntemdeki rolü nedir?

Ünvan	Ad Soyad	Üniversite	Başlık	Özet
Arş. Gör.	Samet Büyükada	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	İbn Sina Mantığının Metafizik Temelleri	İbn Sina mantığı çalışmak; onun yazmış olduğu mantık metinlerini tercüme etmekten, mantık sisteminin tutarlılığını ispat etmekten ya da seleflerinden ne şekilde ayrıldığını göstermekten çok daha fazlasını gerektirmektedir. İbn Sina'nın mantığı üzerine yapılan bir çalışma, onun bu disipline yapmış olduğu katkıları anlatmak bir yana, İbn Sina mantığının felsefenin diğer disiplinleri ile olan ilişkisini ortaya koyduğu ölçüde bütüncül bir yapıya kavuşmuş olur. Buradaki amacım İbn Sina mantığının metafiziki bir bağının olup olmadığını araştırmak olacaktır. Bunu yaparken İbn Sina'nın metinlerinde geçen i) Mantık, ii) Metafizik ve iii) Mantık ve Metafizik önermelerinin yapılarını ve birbirleri ile ilişkilerini inceleyeceğiz. Temel sorumuz şu olacaktır: İbn Sina'nın mantık sistemi onun metafizik anlayışından tamamen bağımsız mıdır? Bu soruya vereceğimiz yanıtlar çerçevesinde İbn Sina'nın mantık ve metafizik anlayışının birbirileri ile ne denli iç içe ya da ayrık olduğunu göstermeye çalışacağız.
Arş. Gör.	Serdal Tümkeya	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Quine neden ontolojik natüralizme karşıydı?	Natüralizmin şampiyonu Quine'in "açıklayıcı değeri olsa ruhları bilimsel kabul ederdim" fikri ve anti-metafizik yönelimli Viyana Çevresinin fizikçi üyelerinden Philip Frank'ın "ölülerle iletişim fikrinin kendi başına metafizik olmadığı" yönündeki görüşü üzerinden ontolojik natüralizm denilen şeyin aslında bilimsel (yöntemsel) doğalcılığın antitezi olduğunu savunuyorum.
Arş. Gör.	Tuncay Turna	Artvin Çoruh Üniversitesi	Wittgenstein ve Saussure; Oyun ve Yapı	Saussure'ün yirminci yüzyılın başlarında verdiği dilbilim dersleri 1913 yılında öğrencileri tarafından kitaplaştırıldıktan sonra sadece dilbilim için farklı bir yön ortaya çıkmamış; göstergebilim ile yapısal ve post-yapısal teoriler için de zemin hazırlanmıştır. Saussure, dilbilim ve göstergebilim için yeni bir dönemi başlatmakla birlikte; özellikle yapı olarak dil; anlamın dizge durumu ile ilişkisi; uzlaşım adlandırma ve göstergelerin yapısı ve işlevi üzerine yaptığı değerlendirmeler felsefi açıdan ilgi çekici durmaktadır. Saussure göstergeyi her ikisinin de iki yönü olan iki ayrı yüz üzerinden tanımlar ve dilsel değer ve dilsel işlevi, yapı ve dizge durumu ile ilişkilendirir. Genellikle iki döneme ayrılarak incelenen Wittgenstein, Saussure'ün ölümünden ve Genel Dilbilim Derslerinin yayınlanmasından sonra basılan Tractatus'unda dil için resimsel bir teori ortaya koyar ve özellikle dünyanın yapısı ile bu teoride beliren resim arasında birebir bir ilişki kurmaya çalışır. Bununla birlikte ikinci dönemde Wittgenstein dil incelemesini başka bir yönden ele alır. İlk dönem mantıksal form ve yapılar üzerinden anlam kaybından ve karmaşasından kurtulan bir ideal dil resmi çizilmeye çalışılırken; ikinci dönem gündelik dil üzerine yoğunlaşılır. Böylece sosyal bağlam, dil oyunları, anlamda işlevin rolü, aile benzerlikleri vb. gibi kavramlara ulaşılmış oluruz. Saussure'ün Wittgenstein'in görüşlerinden haberdar olması zaten mümkün değildi; Wittgenstein'in da Saussure'ü okuduğuna dair bir işaret yoktur. Fakat özellikle yapısal ve post-yapısal teoriler için bu iki isim de açık veya üstü örtük olarak etkilenenler listesinde benzer yönlerden yer alır. Bununla birlikte, iki ismin de eserlerinde ortak kavram ve örneklerle değindiğinden hareketle bazı ilişkiler yakalanabilir görünmektedir. Bu bağlamda, çalışmada Saussure'ün yapı, dizge durumu, uzlaşım, dilsel değer kavramları ve satranç oyunu örneği ile Wittgenstein'in özellikle ikinci döneminden elde edilen dil oyunları, aile benzerlikleri, bağlamsal anlam, işlev gibi kavramlar ve yine satranç oyunu örneği arasında ilişki kurulmaya çalışılacak ve bazı benzerlik ve ayırım noktaları ortaya çıkarılmaya çalışılacaktır.

Ünvan	Ad Soyad	Üniversite	Başlık	Özet
Arş. Gör.	Volkan Duran	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Bilimsel Kanıtların Işığında Hiperuzay Kavramıyla İlgili Metafizik Tartışmalar [2]	<p>Modern fizikte ve popüler kültürde birçok farklı kuram ve model ortaya atılmıştır. Örneğin ufuk ötesi çoklu evren (beyond the horizon multiverse), yeni çoklu evren (fecund multiverse), salınımlı büyük patlama çoklu evreni (oscilating big bang universe), epikrotik çoklu evren (epycrotic multiverse), döngüsel parçalı çoklu evren (cyclic patch multiverse), baloncuk çoklu evren (bubble multiverse), çoklu dünyalar çoklu evreni (many-worlds multiverse), inanç çoklu evreni (multiverse of faith), matematiksel çoklu evren (mathematical multiverse), bilgi sayımsal çoklu evren (computational multiverse), istekli düşünüş çoklu evreni (multiverse of wishful thinking) bunlara örnek olarak verilebilir. Tegmark'ta çoklu evren taksonomisinde 1. Seviye çoklu evreni birbiriyle nedensiz bağlantılı alemler olarak, ikinci seviye çoklu evreni baloncuklar şeklinde çoğalan evrenler, üçüncü seviye çoklu evreni kuantum mekaniğindeki Hilbert uzayındaki dalga fonksiyonunun dallanması olarak paralel evrenler olarak, dördüncü seviye çoklu evreni ise inanç temelli çoklu evren olarak tanımlanabilecek birbirinden farklı fiziksel yasalara tabi sema katları türünden ele alınabilecek çoklu evren teorileri olarak ele almıştır (Manly, 2011).</p> <p>In this paper, it is aimed to investigate the concept of hyperspace in terms of both scientific and philosophical models and argumentations. Firstly, the concept of hyperspace is reviewed in terms of general theory of relativity, Kaluza-Klein Theory, many-worlds interpretation of quantum mechanics and the implications of quantum entanglement for multiverse. Secondly, the concept of hyperspace is reviewed in terms of some thought experiments and philosophical arguments regarding it. Zimmer (2006) noted that qualitative metasynthesis is not an assimilated literature review of a particular area or a secondary analysis of primary data from a group of research studies; rather, it is an interpretation of the findings of the selected studies. Hence, the objective of this meta-synthesis was to obtain a broader understanding of the concept of hyperspace in an interdisciplinary way. The criterion regarding the selection of studies includes studies from peer reviewed journals and unpublished dissertations and the books. The data collection form were prepared to review the literature in this meta-synthesis. Synthesis is achieved by maintaining the central concepts of each study and comparing them to other key concepts in the results. Results will be given in the full text.</p>
Arş. Gör.	Demet Tuğçe Dumanoğlu	Artvin Çoruh Üniversitesi	Frege'nin Anlam ve Gönderge Ayırımında İçlemsel Bağlam Problemi	<p>İçlemsel bağlam problemi, bileşimselcilik ilkesi tüm cümleye uygulandığında, cümlenin göndergesi ile ilintili olarak aktarılmış konuşmalarda karşımıza çıkmaktadır. Daha açık bir ifade ile söylemek gerekirse; cümleyi oluşturan bileşenlerden birini aynı göndergeyi işaret eden farklı bir söz öbeği ile değiştiresek, cümlenin göndergesi olan doğruluk değerinin kesinlikle değişmemesi gerekir. Fakat Frege'nin benimsemiş olduğu bu kabul aktarılmış konuşmalarda bazı problemlere sebebiyet vermektedir. Her ne kadar Frege bu problemleri "Anlam ve Gönderge Üzerine" isimli makalesinde önceden sezerek bir çözüm önerisi sunmuş ve aktarılmış konuşma içeren cümleler ile içermeyen cümlelerin gönderimleri arasında bir ayırım yapmış olsa da onun bu savunmasına bazı itirazlar yükseltilebilir. Bu çalışmanın odak noktasını oluşturacak bu itirazlar özellikle çoklu alt cümlecik içeren cümlelerle (multiple embedded sentence) ilgili olarak, bu tip cümlelerin göndermelerini belirleme güçlüğü çerçevesinde ele alınacak ve bu güçlüğün dolaylı anlatım içeren cümleyi oluşturan bileşenlerinin herbirinin anlamlarında ve göndermelerinde bir muğlaklığa yol açıp açmadığı üzerinde durularak bileşimselcilik ilkesinin aktarılmış konuşma içeren cümlelere uygulanamıyor oluşunun Frege'nin ayırımını sarsacak nitelikte olup olmadığı ortaya koyulmaya çalışılacaktır.</p>

Ünvan	Ad Soyad	Üniversite	Başlık	Özet
Arş. Gör.	Zeynep Öztürk	Kırklareli Üniversitesi	Önermeler Mantığında Boole Fonksiyonları	On altıncı yüzyılla birlikte, günümüz manasıyla bilimin her alanında elde edilen yeni bilgilere, yığından çok bilimsel bilgi niteliği kazandırma arayışı içine girilmiştir. Bu arayış, görelilikten arınmış bilimsel bir yöntemin gerekliliğini doğurmuştur. Bu yöntem, hem matematik gibi manadan uzak bir dile sahip olmalı hem de mantıki zaruretlere barındırılmıyordu. Matematik ve mantık tarihte iki ayrı disiplin olarak gelişme göstermeye başlamış olsa da bu noktadan itibaren birbirine yaklaşmış hatta zamanla birbirinden ayrılmaz bir hale dönüşmüştür. Bu bağlamda mantığın matematiksel ya da cebirsel olarak ifade edilebileceği fikrine ilk örnek George Boole (1815-1864) tarafından verilmiştir. Boole 1847'de yayımlanan The Mathematical Analysis of Logic: Being an Essay towards a Calculus of Deductive Reasoning adlı çalışmasında klasik ya da geleneksel mantık olarak adlandırılan Aristoteles mantığını, kurallarını kendisinin belirlediği denklemler üzerine kurmuştur. Boole, konuyla ilgili olarak 1854'te yayımlanan An Investigation of the Laws of Thought on Which are Found the Mathematical Theories of Logic and Probabilities adlı eserinde ise mantığın cebirsel olarak ifade edilmesini yetkinleştirmiş ve Boole fonksiyonları olarak adlandırılan fonksiyonlar üzerine önermeler mantığını inşa etmiştir. Çalışmamızda da Boole fonksiyonları matematiksel olarak irdelenip tanıtılmaya çalışılacaktır. Anahtar Kelimeler: Sembolleştirme, Önerme eklemleri, Boole tanım kümeleri, Boole denklemleri, Boole fonksiyonları.
	Beyhan Şener	Medeniyet Üniversitesi	Sonsuzluk Üzerine	Bu çalışma sonsuzluk (infinity) kavramının varlığı üzerinedir. Sonsuz olmak, ya da sonlu olmamak bir varlığa sahip midir? Sonsuzluğu nasıl bilebilir ve üzerine konuşabiliriz? Hem duyulur alanda hem de düşünülür alanda sonsuzluğu algılamak mümkün müdür? İlk filozoflardan olan Anaksimandros'dan bu yana birçok düşünür sonsuzluğu anlama çabası içerisine girmiştir. Bununla birlikte modern matematikte G. Cantor, D. Hilbert gibi matematikçiler tarafından sonsuzluk tanımlanmaya çalışılmıştır. Burada sonsuzluk kavramının tarihsel gelişiminin incelenmesinin yanı sıra, kavramın modern matematik felsefesi içindeki yeri tartışılacak ve sonsuzluğun düşünülür alanda varlığı ortaya konulmaya çalışılacaktır. Yöntem olarak modern matematik felsefesinde matematik tanımlamaları için yapılan predicative (doğrulayıcı - tanım) veya impredicative (genelleştirici - tanım) tanımlamaların ve paradoks ile kısır döngüler tartışmalarının sonsuzluk kavramını açıklamak için kullanılıp kullanılmayacağı araştırılacaktır.
	Çağla Özcan	İstanbul Üniversitesi	Yapısalcılık Platoncu Epistemolojinin Sorununu Çözebilir mi?	Yapısalcılık, 20.yy'da matematik ve mantıkta meydana gelen değişimleri ifade etmek için kullanılan bir terimdir. Temel olarak, matematiği "yapıların bilimi" olarak değerlendirmektedir. Başlıca savunucuları Paul Benacerraf, Geoffrey Hellman, Michael Resnik ve Steward Shapiro'dur. Savunucuları ve ortaya koyduğu betimsel çaba nedeniyle, platonculuğa yakın, bir o kadar da uzak bir yönelimi temsil etmektedir. Bu ayrım yapısalcılığın kendi içinde, yapıların ne türden şeyler oldukları üzerine temel olarak ikiye ayrılmasına karşılık gelmektedir. Bu ikili ayrıma göre yapılar, ya kendisini örnekleyen sistemlerden ayrı, tek başına var olabilen şeylerdir ya da kendisini örnekleyen sistemler olduğu sürece var olabilmektedir. Bu ikilik ante rem yapısalcılık ve in re yapısalcılık olarak yapısalcılığı iki ana hatta ayırmaktadır. Platoncu epistemolojiye karşılık gelen ante rem yapısalcılık araştırmamızın temeli olacaktır. Yapısalcılık, matematiksel nesnelerin yapılarıdaki yerler olduğu görüşüyle, Platoncu epistemolojinin en büyük problemi olarak görülen, soyut objeler ve maddi dünya ilişkisini açıklamaya çalışmaktadır. Yapıların, somut dizgeler yoluyla örneklenebiliyor oluşu, soyut nesnelerin somut dünyayla kurduğu ilişkinin bir açıklamasını sunmaktadır. Böylece matematik nesnelerin somut dünyaya nasıl uygulanacağı sorunu çözülmüş gibi görünmektedir.

Ünvan	Ad Soyad	Üniversite	Başlık	Özet
	Dilek Yargan	ODTÜ - Berimsel Ontoloji Laboratuvarı	Büyük Veride Keşif ya da Kaşifçilik	Yüzyılın petrolü olarak addedilen Büyük Veri sayesinde bir çok tecimsel kuruluş işleyişlerinde dönüşümler yaşamakta ve ciddi kazançlar elde etmektedirler. Veri sağanağına tutulan bilim dünyasında da geleneksel bilim yapma metotları değişmiş, makinelerin veriyi depolama ve işleme, farklı veri türleri ve veri kaynaklarından veriyi bir araya getirme gücünün artması ile makine zekâsının gelişimi, bilimin geleceğinin veri güdümlü olmasını kaçınılmaz hâle getirmiştir. Dolayısıyla, bilimsel keşiflerin tanımında da değişiklik görülür: Bir kesim günümüz algoritmalarının mucizeleri sayesinde verinin kendisinin konuşabileceğini, yani mantığın ya da sinir ağlarının adeta sihirli bir değnek gibi veriden bilgi çıkarabileceğini hararetle savunmakta, diğer bir kesim ise makine öğrenmesi teknikleri ya da istatistiksel metotların şahikaları kullanılsa bile, verinin dilsiz olduğunu savunmaktadır. Sunumunuzda, bu iki yaklaşımın hangi temeller üzerine kurulduklarını gösterdikten sonra, “keşfin” ve “kaşifçiliğin” veri bilimi içindeki sınırını çizeceğiz. Nihayetinde, veri bilimi ile makinelerin keşfedebilmesi için gereken teorik yapı hakkında argümanlarımızı sunacağız.
	Diler Ezgi Tarhan	Istanbul Üniversitesi	Husserl'de Formel Apofantik ve Formel Matematik	Edmund Husserl, 'Aritmetik Felsefesi' ile 'Mantık Araştırmaları' eserlerinde ilk olarak zeminini hazırladığı ve sonradan 'Formel ve Transendental Mantık' adlı eserinde etraflıca ortaya koyduğu formel apofantik ve formel matematik anlayışını geleneksel mantıkla hesaplayarak belirlemiştir. Biz de Husserl'in iste bu geleneksel mantıkla hesaplama biçimini ve Leibnizci 'mathesis universalis' ile ilişkisini ele alacağız. [3]
	Ebru Çimen	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Tractatus Üzerine	Ludwig Wittgenstein, Tractatus adlı eserinde, dil problemini ele alır ve onun düzgün kullanımı üzerine olan düşüncelerini aktarır. Tractatus, Wittgenstein'in analitik felsefe bağlamında gerçekleştirdiği çözümlenmelerden meydana gelir ve hem önerme, hem de önerme kümelerinin analiziyle ilgilidir. Bu bildiriye, Wittgenstein'in Tractatus Logico-Philosophicus'ta dil, mantık ve felsefe konularında ortaya koyduğu görüşler irdelenecektir. Anahtar Kelimeler: Dil, Dünya, Mantık, Olgu, Önerme, Resim
	Ebubekir Muhammed Deniz	İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi	Yersiz Yurtsuz Nesnelere Mantıkta Yer Tutar Mı?	Alexius Meinong geliştirmiş olduğu nesne kuramına var olmanın ve varolmamanın ötesinde olan imkânsız ve tamamlanmamış nesnelere dahil etmiştir. Bu nesnelere felsefenin hiçbir alanında barınmadıkları için yersiz yurtsuz nesnelere olarak adlandırılmıştır. Meinong'un nesne kuramı, Russell tarafından eleştirilmiş ve uzun bir süre bu eleştirinin gölgesi altında kalarak hak ettiği ilgiyi görememiştir. Meinong'un nesne kuramının karşılaştığı temel güçlük ise felsefe tarihinde ortodoksiyi oluşturan çelişmezlik ilkesine ters düşmesi olmuştur. Çelişmezlik ilkesinin belirli durumlarda ihmaline dayanan tutarlı ötesi mantıkların geliştirilmeye başlaması ile yersiz yurtsuz nesnelere barınabileceği yeni bir mekân ortaya çıkmıştır. Özellikle dialektik mantığın geliştirilmesi ile birlikte Meinongcu nesne kuramı felsefi tartışmaların tekrar gündemine gelmeye başlamıştır. Çalışmamızda çağdaş mantık çalışmaları ile Meinong'un nesne kuramı arasındaki ilişkiyi göstermeye, bu kuramın mantıksal ve ontolojik sonuçlarını dikkate alarak değinmeye çalışacağız. Tutarlı ötesi mantıkların özellikle de dialektik mantığın sonuçları itibarıyla Meinongcu nesne kuramına nasıl kapı araladığını ortaya koymaya çalışacağız. Bunun için öncelikle Meinong'un nesne teorisinin temel kavramlarını ve argümanlarını ortaya koyacağız. Ardından çağdaş mantık çalışmaları ile Meinongcu nesne teorisi arasındaki ilişkiyi kuracağız. Nihayetinde ise Neo-Meinongculuğun bazı sorunlarına temas edeceğiz.
	Evren Öğrük	İstanbul Üniversitesi	Kurgu Mantığı	John Woods'un soyut bilimlerde paradoks ve uyum kavramlarına getirdiği çözüm anlayışına ek olarak kurgu mantığının ifadesi

Ünvan	Ad Soyad	Üniversite	Başlık	Özet
	Fazilet Fatıma Kılınç	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	Matematiksel Sezginin Hint Kökenli Cebir, Algoritma ve Sıfır İmini Oluşturma Süreci: El-Harezmi	<p>M.Ö. 3 yy da Brahmi sayı sistemine sahip olan karmaşık kültürlü Hindistan'ın Guptalar Hanedanı Dönemi'nde ise (5.yy) 10 tabanlı sayı sistemine, sıfır ve sonsuz kavramlarına sahip olması bizim için erken sayılan bu dönemin zihinsel yapısının giriftliğini kanıtlar niteliktedir. Mantıktaki önerme kavramının, "matematiksel doğruluk nedir" sorusuna El-Harezmi'nin adını almış bugünkü Algoritma ile cevap bulan Hintli matematikçi ve astronomlar, o dönemin sayma sistemi olan birbirini tekrar eden sayıların yan yana dizilmesinin aksine bugün kullandığımız "basamaklı sayı sistemini" geliştirmişlerdir. Ünlü Hintli matematikçiler olan Aryabhata ve Brahmagupta'nın (5-6. Yy) 2. dereceden denklemleri çözerek "bilinenlerden bilinmeyenleri bulma" kıyas yöntemini kullanmışlardır. Bu ilme Cebir adını vererek Hint Hesap sistemini Arap-İslam dünyasına getiren isim olan El-Harezmi, Hintlilerin de bu alanlar için uygulamaya koyduğu Devir ve Miras hesabı, alım-satım, kira-kiralama, kar-zarar ilişkilerinin hesaplanması amacıyla El'Kitab'ül-Muhtasar fi Hıساب'il Cebri ve'l-Mukabele" (Cebir ve Denklem Hesabı Üzerine Özet Kitap) eserini yazmıştır. Hepsinden önce Hint sayma sistemi hakkında kitap kaleme almış ve bu sayede ondalık sistemi ve matematiksel analizi bizlere aktarmıştır. Hint düşüncesinde sonsuz ile eş anlamlı olan "0" ın da bu coğrafyada kullanılmasını sağlayan Harezmi, 0 rakamı sayesinde büyük sayı kavramını da intikal ettirmiştir. Tüm bu matematiksel transfer sürecinde en önemli yeri edinen "0" rakamının neden Hindistan'da kullanıma başlandığının sorusu bu bildirin amacıdır. İnanıqları Yaradılış destanına göre oluşan ve hala sembolik olarak aynı şekilde kullandığımız sıfır (0 veya .) ve sonsuz (∞) kavramları sahip oldukları sezgisel mantıktan yola çıkmış gibi gözükmektedir. Anahtar Kelimeler: Harezmi cebri, sıfır ve sonsuz, algoritma, Hint-Arap hesabı ve ondalık sistem</p>
	Gülce Kardeş	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Mutlaklık İlkesinin Yitimi: Zamansal Mantığın Evriminde Kuantum Fiziğinin Yeri	<p>Arthur Prior'ın modern düşünsel temellerini attığı zamansal mantık, önermelerin zaman üzerinden ifade edilmesine olanak veren kurallar dizgelerini kapsar. Günümüzde zamansal mantığın başlıca dilbilim, bilgisayar bilimleri ve yapay zeka alanlarında müteaddit uygulamaları mevcuttur. Bu sunumda öncelikle zamansal mantığın doğuşundan bu yana evrimine değinilecek, ardından 1979 senesinde Kamp'ın geliştirdiği zamansal referans anlayışı, olay hesaplaması (event calculus) bağlamında kısaca irdelenecektir. Görelilik kuramının mutlak zaman konseptine tesirinin ve kuantum fiziğindeki yerel olmayan bağlaşımların, olay hesaplaması aksiyomlarıyla uyum gösterdiği noktalar incelenecek ve uyum 'göstermeyebileceği' noktalar üzerine tartışılacaktır. Söz konusu aksiyomların görelilik zaman anlayışına göre modifiye edilip edilemeyeceği sorusu ele alınacaktır. Bu çerçevede, modifiye edilmiş zamansal mantık dizgelerinin, bilgisayar bilimleri alanında kuantum makine öğrenimine ve kuantum bilgisayarların gelişimine sağlayabileceği olası katkılar dile getirilmeye çalışılacaktır. [4]</p>

Ünvan	Ad Soyad	Üniversite	Başlık	Özet
	Halise Tarımcıoğlu	İstanbul Üniversitesi	Değişen Dünya Değişen Mantık	<p>Mantık tarihinde yirminci yüzyıla kadar hakim görülen mantık anlayışı klasik mantık olarak da ifade edilen Aristotelesçi mantıktır. Klasik mantık anlayışı bazı temel ilkelere ve yirminci yüzyıla kadar süren bir varlık anlayışına sahiptir. Bu mantık anlayışının yüzyıllarca kabul görmesi, ilkeleriyle sahip olduğu varlık anlayışının uyum içinde olmasıyla ilgiliydi. Klasik varlık anlayışı ne zaman ki değişmeye başladı, işte o zaman yeni varlık anlayışlarına uygun mantıklara ihtiyaç duyuldu. İşte bu noktada klasik olmayan mantıklar ortaya çıkmaya/geliştirilmeye başlandı. Klasik olmayan mantıklar yeni bakış açılarıdır, dolayısıyla yeni varlık anlayışlarının meydana getirdiği bir mantık çeşididir. Başta klasik mantığın ilkelerini genişleten- iki değerden üç değerli/çok değerli mantıklara geçiş- mantıklar öne sürülürken, arkasından klasik mantığın ilkelerini reddeden mantıklar ortaya çıktı. Çalışmamızda öncelikle klasik mantık anlayışının temel ilkelerini anlatacağız. Ardından klasik mantığın temel ilkelerine eklemeler yaparak geliştirilen -klasik mantığın birer uzantısı olarak kabul edilen- mantıklara değineceğiz. Son olarak klasik mantığın temel ilkelerini -bir veya birkaçını- reddeden klasik olmayan -klasik mantığa alternatif olarak kabul edilen- mantıkları ele alacağız. Çalışmamızın amacı değişen dünya görüşü ile birlikte varlık anlayışına ilişkin görüşlerin çeşitlenmesiyle klasik mantıktan farklı olan mantıkların ortaya çıktığını göstermek ve bu mantıkları tanıtmaktır.</p>

Ünvan	Ad Soyad	Üniversite	Başlık	Özet
	Kadir Kılıç	Boğaziçi Üniversitesi	A Reconsideration of the Ontological Argument within Wittgensteinian Critique of Analytic Philosophy	<p>Considering Wittgensteinian critique of the method of conceptual analysis in analytic philosophy in Philosophical Investigations, we argue that evaluation of Anselm's ontological argument by mere conceptual analysis is an insufficient methodology. The implication will be that contemporary analytic discussion of this argument (presented by Plantinga and Hartshorne) is not the right methodology for this problem, because evaluation of this argument in abstracto is out of context of human life. The bases of our discussion will be on the relations between meaning, language and reality and why conceptual analysis has been grounded on implausible conception of meaning. We will defend this thesis in the following order: (1) A brief investigation of analytic philosophy in the recent time: We will look at the interaction between Russell and Wittgenstein to understand the below argument. What they usually do is analysis of the concepts or notions on the natural or artificial languages through their own methods. Briefly, Russell thought that the grammar of the natural language leads to misunderstanding when we look the ordinary sense of the propositions. So, we need purified language -ideal language analysis- to understand what is beyond our common senses. (2) Limits and problems of conceptual analysis: Early Wittgenstein follows Russell's mentioned idea, but later he asserted language game which does not include strict structure or rule-governed system for each language and oppose to traditional conceptual analysis comprehension. At that point, we may say language became private according to human activity. This criticism will focus on the following points (i) Ostensive definitions does not secure the relation between language and reality, because the meaning of a word cannot be equal to the object pointed; (ii) Conceptual analysis into constituents and logical forms presuppose determinate and complete sense over language games. However this disregards the fact that two sentences with the same logical form might create different uses in different language games as Wittgenstein argues. Moreover it is a mistake to suppose that an elementary proposition get its meaning independently of interrelated groups, of its function in a larger whole ; (iii) Conceptual analysis cannot be known to be complete, because this creates a dilemma for the informativeness of the method in question. (3) The implausibility of taking the ontological argument in abstracto on the basis of the criticism of conceptual analysis: (i) Anselm's presentation of this argument is roughly deducing the (necessary) existence of God from the idea that God is the being than which nothing greater can be conceived (TBTWNGCBC). Some modern defense of this argument comes from Malcolm, Plantinga and Hartshorne who mostly emphasized the formal validity of the argument. (ii) No defense of ontological argument suffices to provide good reason to believe the existence of God, if you are a non-believer. This seemingly trivial claim is based on the idea that the existence of TBTWNGCBC is necessary only in the religious language game whose ground needs no justification. Saying that God exists is grammatical in this language play embedded in form of life as Malcolm suggests. (iii) Our reformulation of Sidiropoulou's argument suggests that the belief that God is TBTWNGCBC is not the cause of religious life and practice, but religious form of life with all other components framed in a world picture is the ground for the belief in question. This implies that conceiving God in this way makes no sense out of this world picture. Therefore, isolating the ontological argument from its context- as conceptual analysis requires- leads to disregard what determines the meaning of such utterance, namely religious language game that is the manifestation of religious form of life. (4) The implication of all these discussions: Though many philosophers after Anselm had presented valuable discussions within their limits, it has been the case that this argument normally has not helped to provide good reason to convert to any religion. As we argue in section (3), mere conceptual analysis in the discussion of the defence of the ontological argument (Plantinga & Hartshorne temporarily) follows the mistaken consideration of the argument by taking it in abstracto. The mentioned inefficiency of the argument can be explained by the problems of conceptual analysis of the ontological argument, since the change of the world picture and/or not 'playing' the language game that includes the belief that God is TBTWNGCBC will make the formal validity of the argument in isolation unimportant. Another implication is that, applying merely conceptual analysis to the discussion of the ontological argument without taking other disciplines into account is in vain. The emphasis of specialization in academic philosophy problematizes this; since cultural studies, anthropology, sociology, psychology and all other relevant disciplines for this</p>

Ünvan	Ad Soyad	Üniversite	Başlık	Özet
	Ramazan Atıl Karabey	İstanbul Üniversitesi	Mizahın Mantığı	"Güneş altında söylenmemiş söz yoktur" ifadesi, insanlık tarihinin bir özetidir adeta. Evreni ve kendini anlamaya çalışan insan, bu çabasına hemen her şeyi konu etmiş ve bunlarla ilgili doğru, yanlış sayısız düşünce ortaya koymuştur. İlginçtir ki insan, bu görkemli serüveni boyunca gülmediği tek bir gün dahi olmamasına karşın, gülme edimi üzerine neredeyse hiçbir şey söylememiştir. Günümüzde dahi gülme edimi ve mizahı konu edinen çalışmalara pek ender rastlanmaktadır. Mizah ve gülme ile ilgili çalışmalar sayıca az olmasına rağmen bu çalışmaların niteliği tatmin edicidir. Rahatlama Teorisi, Üstünlük Teorisi ve Uyuşmazlık Teorisi gibi kuramlar gülme edimine dair bir takım açıklamalar getirmekte, mizaha dair sorulara yanıtlar vaat etmektedir. Üstünlük ve rahatlama teorisi kuramları, gülme edimini psikofizyolojik süreçler üzerinden incelemeleri dolayısıyla gülmeye yol açan insan edimi olarak mizahın nüvesini kaçırıyor gibi görünmektedir. Bu nedenle biz çalışmamızda Uyuşmazlık Teorisi'ni konu edineceğiz ve mizahın mantıksal yapısını ortaya koymaya çalışacağız.
	Sezen Bektaş	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Geçerlilik Kavramının Sorgulayıcı Mantık Aracılığıyla Yeniden İnşası	Fiziksel gerçeklik içerisinde bulunabilecek bir doğru olduğuna inandığımız zaman, epistemik uğraşımızı önermelerin hakim olduğu bir formalizm üzerine kurarız. Eğer doğruyla değil de muhtemel ve günümüz için "geçerli" olan enformasyona ulaşmakla ilgileniyorsak, epistemik sorgulamamız için soruların genel parametre kabul edildiği bir formalizme başvururuz. Sunum içerisinde savunacağım seçenek, ikincisi yönünde olacak. İnsanoğlunun rasyonel bir varlık olduğu konusunda ısrarcıysak ve bilim, felsefe gibi aktiviteleri becerebildiğimize inanıyorsak, düşünce biçimimizin belirli bir ölçüde klasik anlamdaki rasyonelliği yakalayabildiğini iddia edebiliriz (Koralus & Mascarenhas 2013). Aslında kimi zaman gösterdiğimiz irrasyonelliğin gerekçesi, temelde cevaplara duyduğumuz bu arzunun bizi kestirme fakat tutarsız çıkarımlara sürüklemesidir. Bir cevaba hızlıca ulaşma çabamızın hatalı olabileceğini görür ve sorularımızı daha iyi formüle edebilmek için biraz daha vakit geçirebilirsek klasik anlamdaki rasyonelliğimize yeniden kavuşabiliriz (Koralus & Mascarenhas 2013). Bu ve bezneri argümanlar gösteriyor ki bilimsel pratiğin tarihi ya da insanoğlunun rasyonellik kazandığı edimlerin toplamı aslında sorgulayıcı mantığın savunabileceği bir "geçerlilik" kavramı ile değerlendirmelidir. Bu çalışmada yapılması amaçlanan ise böylesi bir kavramı kurmak üzere Polonyalı mantıkçı Wisniewski'nin "erotetik geçerlilik" (2013), yeni dönem İngiliz mantıkçılarından Koralus'un "kesin doğrulama" (21013) ve Finli mantıkçı Hintikka'nın "parantez içine alma" (1999) nosyonlarını temel alan bir sorgulayıcı sistem inşa etmektir. Böylece hem bilim tarihi içerisindeki teorilerin dönemsel kısıtları göz önünde bulundurularak değerlendirilmesi yapılabilecek, hem de "geçerlilik" kavramına bilim felsefesindeki rasyonel tarih okuması ile paralel giden bir kimlik kazandırılacaktır.

[1] Yanıtlayan kullanıcı bu değeri güncelledi.

[2] Yanıtlayan kullanıcı bu değeri güncelledi.

[3] Yanıtlayan kullanıcı bu değeri güncelledi.

[4] Yanıtlayan kullanıcı bu değeri güncelledi.